

תלמיד בבלוי

’גדרא ופירוזה’

מסכת יומא

חלק ט

דף נא-נו

מהדורות לומדי
הדף היומי

מִסְכָּת לִרְמָא

עם פירוש גמרא ופירושה
ותבנית ש"ס נהרדעא החדש

©

כל הזכויות שמורות

יצא לאור ע"י
מכון 'תלמוד והלכה'
רחוב מנחם משיב 12
ירושלים

מחדורות ביקורת

להזמנות מרכזות לשיעורי הדף היומי
053-3129507

כל הערת והסתפה התקבל בברכה
בפקס 08-9298155

תבנית הש"ס:

ניקוד:

דיקטה

שיעורים ועימוד:

דוד לוי

050-4130067

**סדר הלימוד מיום שלישי כב סיון תשפ"א
עד יום ראשון כו סיון תשפ"א**

דף הימי מסכת יומא דף נא עד דף נו

הנושאים המרכזיים:

- ג' פסיעות בסיום שמונה עשרה, נתינת שлом לيمין, המותנה אחר הפסיעות
- תפילהו של הכהן בבית החיצון [מעשיה ברבי חנינא בן דוסא]
- הנחת המחתה על אבן השתייה
- האזאת דם הפר ודם השעריר בין הבדים. על הפרוכת. עירוב הדמים

דף נד

- ארון גלה לבבל. נגנו במקומו או בלשכת דיר העצים
- בדי הארון בולטים בפרוכת
- אם מותר לראות את הארון והכרובים
- מצין נברא העולם. מהצדדים. אבן ירה ביום

דף נה

- מזה נגד עובי הכפורת. המקור לו' הזאות למטה וא' לעמלה
- מנית הזאה א' עם הזאות שלמטה [הטעם. א' ושתיים. או שתים וא']
- טעם ר'י שלא היו שופרות לקיני חובה [סמיכה על כתיבה. חטא שמתו בעליה. ברירה]

דף נו

- ברירה לר'י [הוצאת מעשות לאחר ששווהה (שמע יבקע. תנאי מהין שיבוא החכם)]
- הטעם שלר'י היה כן אחד [חולשת הכהן]

דף נא

- פח שני [קרבן יחיד. אם דוחה את הטומאה]
- פר כהן ג' [משל אהרן. אם שייך לכל הכהנים]
- פרוכת א' או ב' בבית שני
- מקום ההליכה בהיכל לקודש הקדשים

דף נב

- אמה טרקסין [כלפניהם או כלחוץ]
- אם הפסיק מחשב עובי הכתלים בפני עצם
- מקרים שאין להם הכרע [אמה טרקסין. ה' מקרים. בנביא. דעת רב חסדא]
- סדר הכניסה והיציאה לקודש הקדשים.
- סדר הקטרה
- צבירת הקטורת פנימה או חוצה

דף נג

- לא יתכן מבחוץ ויכניס
- מיתה על הקטרה بلا מעלה עשן [ועל ביהה ריקנית היה שוגג, או שגם הקטיר קטורת שלימה]
- מעלה עשן [עליה ועicker. בשילוח ובית עולמיים. ביווה"כ וכל השנה. מעכב. עונש ואזהרה]
- מיתת בני אהרן שהורו הלבנה בפני רbam
- יציאה כשפניהם מול קודש הקדשים [כהנים היוצאים מעבודתם וכור' ותלמיד היזוא מרבו]

אלפי שעות תורה יכולות להיות שלך בקלות!

זכינו ובס"ד חוכרות 'גמר ופירושה' מתקבלות מיד שבוע בקורס רוח ובהנאה מרובה בקרב לומדי הדף היומי די בכל אתר ואזור בארץ הקודש ובתפוצות.

עקב הביקוש הרב אנו נערכים להגדלת תפוצת החוכרות המודפסות, לשם כך אנו יוצאים במצע גיוס שותפים המעוניינים לזכות את הרבים **באלפי שעות תורה.**

כל שותף יקבל הקדמה בהתחית הדף הנלמד להצלחתו ולהצלחת בני ביתו או להבדיל לע"ג יקידז.

לשותפות חייגן:

053-3129507 | 052-7652482

יום שלישי כא סיון תשפ"א**פרק חמישי יומי א דף נא**

בכור ומעשר דחלין על בעל מום קבוע ואין יווצאי לחולין ליגוז וליעבר אלא שם זבח לא קתני ומאי שנא תמורה שם תמורה אחת היא זבח אייכא בכור ואיך מאער. ולרב שששת ארומותים לה באילו של אחרן לוקמה בפסח דדוחה את השבת ואת הטומאה וועשה תמורה דקרבן ייחיד הוא קסביר אין שוחטין הפסח על היחיד. ונוקמה בפסח שני מי דחי טומאה [התבאר בדף הקודם].

כידור בבריתא שהובאה לעיל: למה התנא קורא לפסה קרben יחיד ולהגינה קרben ציבור

בריתיא שניינו לעיל מבואר שקרבן פטח הוא קרben יחיד וחגיגה היא קרben ציבור. אמר ליה רב הונא בריה דרב יהושע לר' בא,ותנן - התנא של הבריתיא, מאי שנא פסח דקראי ליה - מהו שונה פסח שהוא קורא לו, קרben יחיד,

ומאי שנא חגיגה דקראי לה - ומה שונה חגיגה שהוא קורא לו קרben ציבור, הרי בין פסח ובין חגיגה קרבים על ידי כל יחיד ויחידי,

אי משום דאתי בכנופיא - אם הטעם שהתנא קורא לחגיגה קרben ציבור בגלל שהיא בא בכניסה אנשים רבים ברגלים, והרי פסח נמי אתי בכנופיא - פסח גם בא בכניסה אנשים רבים בעבר פסח.

תשוכה: התנא דיבר על פסח שני שאינו בא 'ברב עם'

עונה הגمرا: **אייבא פסח שני דלא אתי בכנופיא** - יש את קרben פסח שני שאינו בא בכניסה, ומה שהתנא אמר שפסח הוא קרben יחיד, כוונתו על פסח שני.

אמר ליה רב הונא בריה דרב יהושע לר' בא: אם כן שהתנא דיבר על פסח שני, יהא דוחה את השבת ואת הטומאה, שהרי התנא בבריתא לעיל אמר שפסח [ולפי המבוואר הינו פסח שני] דוחה שבת וטומאה.

אמר ליה ר' בא: אין - אכן כן, התנא זה סובר **במאן דאמר דחי** - כדעת רבי יהודה שסובר שפסח שני דוחה שבת וטומאה,

התנא: פסח שני דוחה את השבת, ואיןו דוחה את הטומאה. רבי יהודה אומר: אף דוחה את הטומאה.

טעמו של התנא קמא שפסח שני אינו דוחה את הטומאה

مبرרת הגمرا **מאי טעמא דתנא קמא** שפסח שני אינו דוחה את הטומאה,

מבררת הגمرا: אמר לך: מפנוי טומאה דחייב ויעשה בטומאה - הרי כל מה שדרחו את פסח ראשון הוא כדי לא לעשותו בטומאה, ואם כן מה הועלנו אם שוב יעשו פסח שני בטומאה,

טעמו של דבר יהודה שפסח שני דוחה את הטומאה

ורבי יהודה אמר לך, אמר קרא 'כל חקת הפסח יעשה אותו', ואפילו בטומאה, אם כל הציבור טמאים, מקריבים גם פסח ראשון בטומאה, והتورה אומרת על פסח שני שדיניו מכל חוקת פסח ראשון, ועל כן גם בפסח שני (שהחידים שלא יכולו לעשות פסח ראשון, עושים פסח שני) אם אין יכולם לעשותו בטורה עושים אותו בטומאה, התורה החזירה עלייו לעשותו בטהרה, וכן אם היה טמא בראשון נדחה לשני, אבל אם לא זכה (שהוא טמא גם בשני), יעשנו בטומאה. [עמוד ב]

◆ ◆ ◆

בירור בספק הנראה לעיל: אפשר להוכיח שעיקר הכפרה היא לכחן גדול, ואחיו הכהנים מתכפרים 'מקופיא' שהרי הפר בא ממוניו של הכהן גדול

לעת הסתפק רבינו אלעזר אם הפר שהכהן גדול מカリיב על חטאיו וחטאות אחיו הכהנים, הרי הוא קרבן שותפים (שהכהן גדול ואחיו הכהנים מתכפרים בו יחד), או שהפר הוא קרבן יחיד - של הכהן גדול (שהוא מתכפר בו בעיקר, ואחיו הכהנים מתכפרים 'מקופיא' - אגב כפרטו).

שאלה הגמara: **וַיִּפְאֹקֵל** - ותוציא ותלמוד דין זה שהפר הוא קרבן יחיד, **ד'אָשֶׁר לו'** אמר רחמנא - שהרי התורה אומרת על פר זה 'אשר לו', ולומדים: **מְשֻׁלָּו הַוָּא מְבֵיא**, שהכהן גדול צריך להביא את הפר ממוני ולא ממון הכהנים, **דְּתַנְנָא**, נאמר בפסוק ג' פעמים בעניין פר זה 'אשר לו', ולומדים ג' דרישות: א. **אָשֶׁר לו'**, **מְשֻׁלָּו הַוָּא מְבֵיא**, ולא **מְשֻׁלָּצְבּוּר**.

ב. **יכל לא יביא** [את הפר] **מְשֻׁלָּצְבּוּר**, **שְׁאַיְן הַצְבּוּר מַתְכְּפְרִין בּו'**, **אֲבָל יְבִיא** [את הפר] **מְשֻׁלָּו** אחיו הכהנים, **שְׁהָרִי אָחִיו הַכָּהָנִים מַתְכְּפְרִים בּו'**, **תָּלְמֹוד לוֹמֵר שָׂוֵב** [בפסוק] **'אָשֶׁר לו'**, ג. **יכל לא יביא** [את הפר משל אחרים], **וְאַם הַבִּיא** **בָּשָׂר**, **תָּלְמֹוד לוֹמֵר שָׂוֵב** [בפסוק] **'אָשֶׁר לו'**, **שְׁנָה הַכְּתוּב עַלְיוֹ לְעֵכֶב** - הפסוק חוזר וכותב 'אשר לו', ללמד שהוא מעכבר שהפר יהיה משלו ולא משל הכהנים.

הרי שהפר שייך לכהן גדול, וממילא הוא קרבן יחיד.

תשובה: התורה 'הפקירה' את הפר שייה נטול הכהנים חלק בו, וכן יש צד לומר שדרינו קרבן ציבור

עונה הגמara: **וְלִיטָעֵמִיךְ** - ולשיטך ספר זה שייך רק לכהן גדול, אם כך: **אָחִיו הַכָּהָנִים**, **אֵלֹא דְּקָנוּ בְּגִיהָ** - אם לא שם קונים עמו (ישש להם שותפות בפר), **הַכִּי מְכַפֵּר לְהוּ** - איך הוא מכפר להם, **אֵלֹא שָׁאַנְיִ בַּגְּזָא דְּאַהֲרֹן** - אלא שונה בית אוצרותיו של אהרן הכהן, כלומר הפר שהוא ממון הכהן גדול, **דְּאַפְקָרְתָּה רְחַמְנָא גַּבְּיַ אָחִיו הַכָּהָנִים** - שהتورה הפקירה אותו לאחיו הכהנים שיהיה להם חלק להתכפר בו.

הַכָּא [גַּבְּיַ תְּמִוְרָה] נְמִי - כך גם כאן בנוגע לנידון אם פרו של אהרן נקרא קרבן יחיד (ויש בו דין תמורה), או קרבן ציבור (וain בו דין תמורה). **שָׁאַנְיִ בַּגְּזָא דְּאַהֲרֹן דְּאַפְקָרְתָּה רְחַמְנָא גַּבְּיַ אָחִיו הַכָּהָנִים** - שונה בית אוצרותיו של אהרן הכהן שהטורה הפקירה את פרו של אהרן לאחיו הכהנים שיהיה להם חלק בו ויתכפרו בו,

וממילא אין להוכיח ממה שהכהן גדול מביא את הפר משלו, שיש לפרט דין קרבן יחיד.

משנה

המשך סדר העבודה: הליכת הכהן גדול בהיכל עד הפרוכות שלפני קודש הקדושים

המשנה ממשיכה לבהיר את סדר העבודה, לאחר שהכהן גדול נטל את המחתה שבתוכה הגחלים בימינו, ואת הcpf עם הקטורתה בשמאלו, **היה מהלך בהיכל** - נכנס ומהלך לתוך ההיכל, **עד שmag'ay leben shati haferotot hambedilot bein hakdash** (ההיכל) ובין קדש הקדושים,

וביניהם [בין שתי הפרוכות היה רוחן] **אמה** (כפי שיבואר העניין להלן בגמרה).

רבי יוסי אומר : **לא היה שם אלא פרוכת אחת בלבד, שנאמר זיהבדיל הפרוכת לכם בין הקדש ובין קדש הקדושים.**

סדר העבודה שהתבאר עד כאן

טבילה ראשונה - בגדי זהב

תמיד של שחור, שחיטה וזריקת הדם

קטורת של שחור

הטבת הנרות

הקרבת האבירים, חביתין, יין

טבילה שנייה - בגדי לבן (ירקרים יותר משל טבילה ר比יעית)

סמייקה ווידיוי על פרו (על חטאיו)

גורל. קשירת 'לשונות'

סמייקה ווידיוי פעמיים שני על פרו (על חטאיו, חטאינו בני ביתו, חטאות הכהנים)

שחיטת הפר, קבלת הדם, הנחתו על הרובד הר比יעי שבהיכל

בטילת גחלים במחתה, והנחתה המחתה (של הגחלים) על הרובד הרביעי שבעוזרה

מורזיאים לכלהן מחתה עם קטורת, וחופן מלא חופה קטרות ונונתנה לתוך הכהן

ונוטל את מחתה הגחלים (מהרובד הרביעי) ביד ימין. ואת הcpf עם הקטורתה
בשמאל

נכנס לקודש הקדושים

גמר

כיאוד שיטת רבנן שהיו שתי פróכות: כיון שבכית שני היה 'אמה' שהיה מסופקים אם קדושתה בקדושת היכל או בקדוש הקדשים, עשו שם פróות שבדיניהם אמה זו

مبرרת הגמara: והרי **שפיר ק אמר להו** - טוב אמר להם **רבי יוסי לרבןן**, שבסוף מוכח יהיה פróת אחת בין הקדוש לקדושים, ומה יענו על כך רבנן שסוברים שהיו שתי פróות.

מבארת הגמara: **ורבןן אמר ליך: הני מיili** - אלו הדברים שלא היה בין הקדוש לקדוש הקדשים אלא פróת אחת, נאמרו **במשון**,

אבל במקדש שני, כיון דלא הוואי אמה טרकסין - כיון שלא היה שם כותל ברוחב אמה שנקרא 'אמה טרකסין', **ובמקדש ראשון הווא דהווא** - שבמקדש ראשון היה כותל ברוחב אמה בין היכל לקדוש הקדשים,

ואיסתפקא להו לרבןן בקדושתיה - ורבנן הסתפקו בקדושת מקום כותל זה, **אי כלפניהם האם אמה זו** דינה כבפניהם בקדוש הקדשים, **אי בלחוין** - או שדינה כבחוין, שקדושתה בקדושת היכל,

ולכן קראו למקום כותל זה 'אמה טרקסין', מלשון: 'טרק' (פניהם), 'סין' (חוץ), נמצאה שבמקדש שני לא ידעו היכן להניח את הפרוכת, **ועבוד** - וכן עשו מספק **שתי פróות**, אחד לפני שטח האמה (שמא מאמה זו ואילך קדוש הקדשים), ואחד לאחר האמה (שמא מלאחר אמה זו מתחיל קדוש הקדשים, ושם מקום הפרוכת).

[הערה]: הטעם שבמקדש שני לא היה כותל זה, כיון שגובה מקדש שני היה 40 אמה בשונה ממוקדש ראשון שהוא 30 אמה), וכותל ברוחב אמה בגובה 40 אמה לא מתקיים

ג' שיטות היכן הילך הכהן גדוֹל

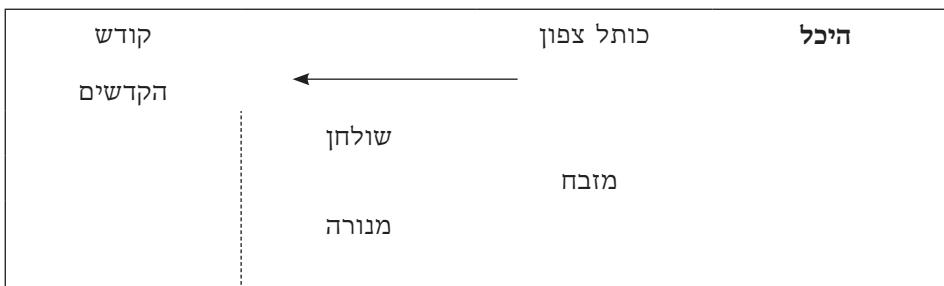
[דעה א':] **תנו רבנן, בין המזבח לאנoria היה מהלך** - כשהכהן גדול בא להיכנס לקדוש הקדשים, היה נכנס תחילת בהיכל בין המזבח פנימי למנורה, ומשם היה מגיע עד הפרוכת ונכנס לקדוש הקדשים, **דברי רבי יהונתן**.

[דעה ב':] **רבי מאיר אומר בין שלוחן למזבח היה מהלך**.

[דעה ג':] **ויש אומרים בין שלוחן לפותל**.

כיאוד דעתה ג': הכהן גדוֹל היה נכנס בין השולחן (שהיה בצד) לכותל, כיון שהוא פróת אחת והכנית אליה בצד

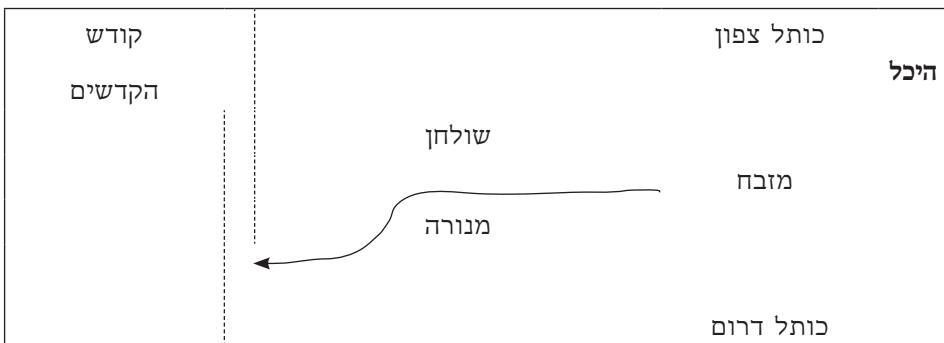
מן יש אומרים, אמר רב חסדא: רבי יוסי היא דאמר פיתחה בצדן קאי - דעת רבי יוסי שהפתח שבפרוכת שמננו נכנס הכהן גדול מההיכל לקדוש הקדשים היה בצד היכל, שלשית רבוי יוסי היה פróת אחת, והוא הייתה פתוחה הצד צפון לקדוש הקדשים.

כיאור דעתה א': הכהן גדול היה נכנס בין המזבח למנורה (שהיתה בדורום) כיוון שהיו שתי פרוכות, והכניתה לפוכת הראשונה היא באדרום

ו^{רבי יהודה אמר לך}: **פיתחא בדורום קאי** - דעת רבי מאיר שהיו שתי פרוכות, ומילא לפוכת הראשונה נכנס מהדורם, אל הרוח שבין הפרוכות. הגمراה להלן תבאר מדוע רבי יהודה הכהן גדול לא הלך בין המנורה לכותל.

[הערה: אחר שהייתה נכנס מצד דרום בפוכת הראשונה, היה הולך בין פרוכות ונכנס לקודש הקדשים מצפון, שלכליל עלמא הכניסה לקודש הקדשים הייתה מצפון, אלא שלרבי יהודה היה עוד פרוכת חיצונית כאמור ואליה נכנסו מהדורם].

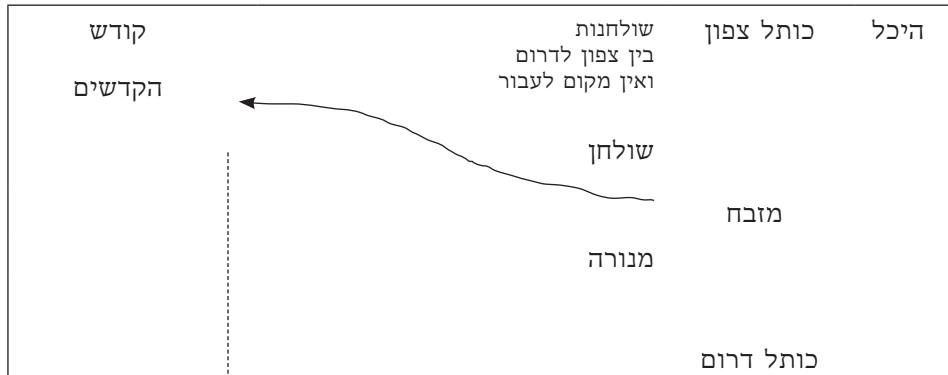
כידור בדעתה ב': מודיע נכנס בין שולחן למזבח, שאינו ממש בצפון והוא ממש בדרום

مبرרתת הגمراה: ^ו**רבי מאיר** שאמר שהכהן גדול נכנס בין השולחן למזבח ^{כמאנ סבירא ליה,} **אי ברבי יהודה סבירא ליה** - אם הוא סובר לרבי יהודה שהפתח היה בדרום, ^{גיעול ברבי יהודה} - שיכנס הכהן גדול בין המזבח למנורה שהוא מצד דרום, כדי רבי יהודה. **אי ברבי יוסף סבירא ליה** שהפתח של הפוכת היה בצפון, ^{גיעול ברבי יוסף} - שיכנס הכהן גדול בין שולחן לכותל שהוא הצד צפון כדי רבי יוסף.

כיאור דעתה ב': הכהן לא נכנס בין השולחן לכותל

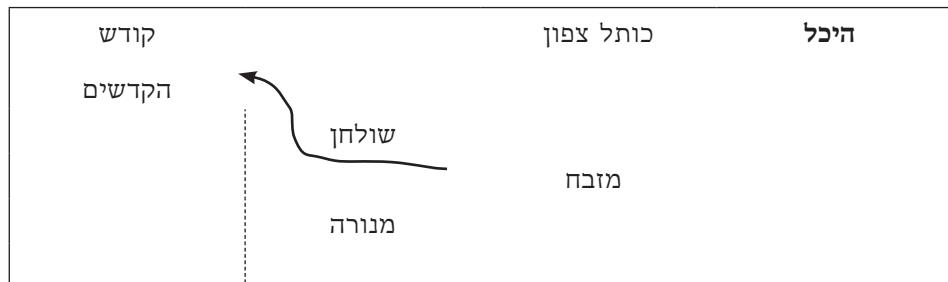
עונה הגمراה: ^{לעומם} **ברבי יוסף סבירא ליה** שהפתח היה בצפון, ^{ואמר לך} שהכהן גדול לא נכנס בין השולחן לכותל שהרי **שולחנות** - עשר שולחנות שעשה שלמה, **צפון ודרום מונחים** - היו מונחים מהצפון לדרום, **ומפסקא ליה שלחן ולא מתעליל ליה** - נמצא שהשולחנות היו

מפסיקים מצד צפון, ולא יכול הכהן גדול לעبور דרך הצפון בין השולחן לכותל, ולכן עבר בין השולחן למזבח.

כיאור נסוף בדעתה כ': אין זה דרך ארץ להיכנס ישירות לנ간 קודש הקדושים

ו*אייבעית אימא*, לעילם מזרח ומערב מונחים, ומשם **שכינה לאו אורח ארעה** (דף נב) **למייעל להדריא** - ומשם שכינה אין זה דרך ארץ להיכנס ישירות, בין הכותל לשולחן, מול קודש הקדושים, scal שעיה עניינו ניזנות מבית קדשי הקדושים.

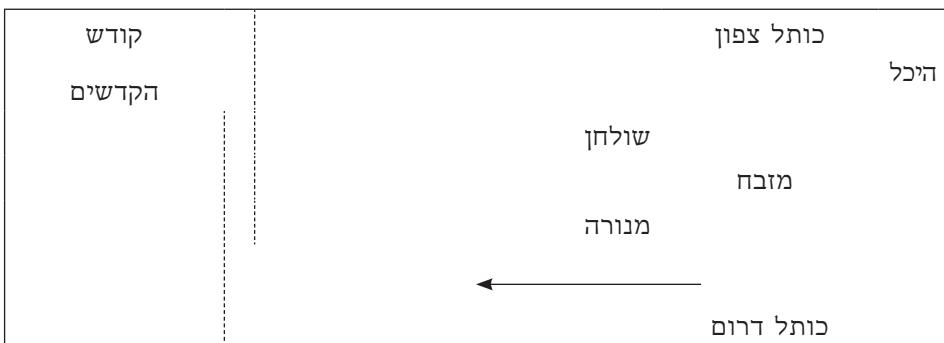

הטעם שרבי יוסי לא חשש לטעם זה: הכהן גדול שהוא שליח של עם ישראל שיש להם חביבות מיוחדת ראוי להיכנס ישירות לנ간 קודש הקדושים

ו*רבנן אמר לך*: **חביבין ישראל שלא הארץ הפטור לשילוח**, אלא כל אחד ואחד מתפלל על עצמו, שנאמר אשר ידעון איש נגע לבבו ופרש כפוי אל הבית הזה, הלכך חביב הוא הכהן גדול שהוא שליח של עם זה, להיכנס לפומבי.

הטעם של רבבי יהודה (דעתה א') אינו נכנס בין המנורה לכותל: שלא ישירו בגדי

سؤالת הגמרא: **ורבנן יהודה נמי גיעול בין מנורה לכותל** - לרבנן יהודה הרוי הפרוכת החיצונית הייתה פתוחה לצד דרום, והכהן גדול היה הולך מצד דרום, ואם כן למה הולך בין המנורה למזבח, הרוי יוכל ללכת סמוך לכותל הדромתי בין המנורה.

עוננה הגמרא: הכהן לא הלך דרך שם, שאם היה הולך דרך שם, היה **משחררי מענית** -
בגדיו משחירין מעשן המנורה שהשחיר את הכותל.

פרק חמישי יומא דף נב

יום רביעי כב סיון תשפ"א

למייל להדייא ורבי יוסי אמר לך חביבין ישראל שלא הארץ הכתוב לשלה. ורבי יהודה נמי ניעול בין מנורה לכוטל משחרי מניה [התבאר בדף הקודם].

◆ ◆ ◆

חכמים לא הכריעו ב'אמה טרקסין' אם קדושתה כקדש הקדשים או היכל

אמר רבי נatan: אמה טרקסין - הכותל (ברוחב אמה) שהיה בין הקודש לקודש הקדשים, לא הכריעו בו חכמים, אי כלפנים אי פלחווין - אם הוא שirk לבפנים שהוא חלק מקודש הקדשים, או שהוא שirk לבחווץ, שהוא חלק מההיכל.

בירור: בפסק מבואר שהיכל אורכו 40, וקדוש הקדשים 20, ואם הספק הוא אם האמה שיעיכת ל-20 ל-40, והרי יתכן שהאמה אינה בכלל המידות המוזכרות בפסק, שהפסק לא החשיב את עובי הכתלים

מתקין לה רבינא,מאי טעם - מה הטעם שהסתפקו בזה חכמים,

אלילמא משום דעתך - אם תאמר משום שכותוב יוהבית אשר בנה המלך שלמה לה' ששים אמה ארפו, ועשרים רוחבו, ושלשים אמה קומתו', הרי שאורך ההיכל וקדוש הקדשים היו בסך הכל 60 אמה,

וכתיב זארבעים באמה היה הבית, והוא היכל לפניו, ש40 אמה מתוכה 60 היה ההיכל,

וכתיב זלפני הדבר [לפני המחיצה (האמה טרקסין) היה החל בית קדשי הקדשים] עשרים אמה אורך, ועשרים אמה רוחב, ועשרים אמה קומתו', ש20 אמה מתוכה 60 היה קודש הקדשים. ולא ידעין - ואיננו יודעים על האמה טרקסין, אי מהני עשרים - האם היא מalto ה20 של קודש הקדשים, וαι מהני ארבעים - ואם היא מalto ה40 של ההיכל,

והרי אם נאמר שהסתפקו בזה, ודילמא לא מהני עשרים ולא מהני ארבעים - ואולי אין זה מalto ה20 ולא מalto ה40, וחללא קא חשיב - והפסק מחשביך רק את מידת החלל של ההיכל וקדוש הקדשים, אבל מידת הכתלים לא קא חשיב - הפסק לא מחשביך,

הוכחה כמהלך זה מפסק אחר שמחשיב את מידת המקדש והפסק מחשב את עובי הכתלים בפני עצמו (ולא כוללים יחד עם החלל הפנימי)

רבינא מביא ראייה למhalt זה: תדע, וכל היבא דקא חשיב בותלים, חשיב ליה לדידיה --scalable מקום שהפסק החשב את מידת הכותל, הפסק מחשביו בנפרד, דתגן, היכל מאה על מאה ברום (בגובה) מאה, כדלהלן:

cotol olim, chamesh,

cotol olim	5
olim	11

כוטל היכל	6
היכל	40
אממה טרकסין	1
קודש הקודשים	20
כוטל מערבי של היכל	6
תא	6
כוטל התא	5
סך הכל	100

והאולם, אחת עשרה,

כוטל היכל שש, וארבעו ארבעים אמה.

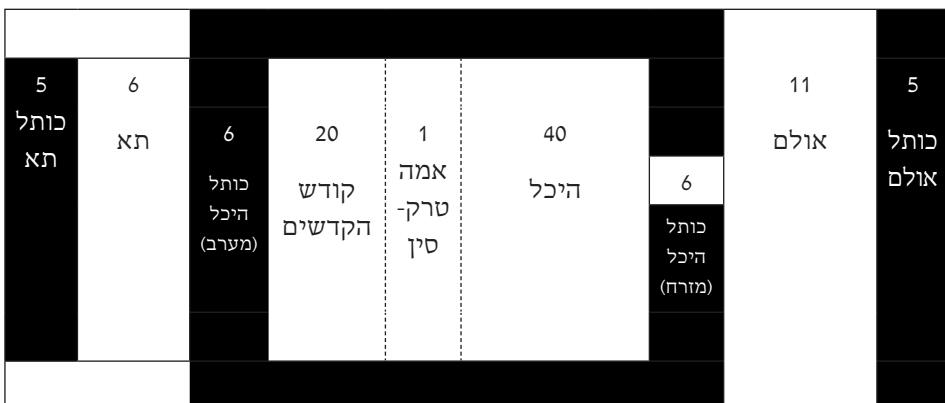
ואמה טרקסין,

ועשרים אמה בית קודשי הקודשים,

כוטל היכל שש,

והטא שש, מאחורי קודש הקודשים (וכוטל היכל) היה 'טא' כעין ששימש לדברים שונים)

וכוטל הטא חמיש.

הרי מבואר שהנתנו מחשב את האמה טרקסין' בנפרד, ולא מתוך ה-20 אמה של קודש הקודשים, ולא ממה-40 אמה של היכל,

ביאור חדש: הספק אינו בכיוון הפסיק, אלא הספק הוא אם קדושת האמה טרקסין כלפניהם או כלוחזין

אלא ודאי שמה שנאמר בפסוק שהובא לעיל שאורך היכל וקודש הקודשים 60 אמה, אין האמה טרקסין בכלל, והספק אינו אם הוא שייך ל-20 של קודש הקודשים או ל-40 של היכל, שהרי אמה זו היא אמה נוספת הוזכרה בפסוק לעיל, והספק הוא בעניין אמה

זו lagiי קדושתיה אי בלאו - האם היא קדושה כלפניהם בקדושת קודש הקודשים, או כלוחץ בקדושת ההיכל.

תנא נוסף שהסתפק בעניין זה אם האמה טרנסין קדושתה כלפניהם או כלוחץ (הספק הוא כתיבה בפסקוק אם היא שייכת לתחילת הפסקוק או לסופה)

וכיינו דאמר רבי יוחנן: **בעי יוסף איש הוואל**, נאמר בפסוק: **יעדר בטעם הבית מפני מה הכנין לתנתן שם את ארון ברית ה'**, **איבעיא להו** [ובפסקוק זה הסתפק יוסוף איש הוואל]: **היכי קאמער קרא** - אך אמר הפסוק, **יעדר בטעם הבית מפני מה הכנין לתנתן שם את ארון ברית ה'**, דברי הינו מחייבת האמה טרנסין, והפסוק אומר **'מפני מה'** לאחר מכן המחייבת הכנין **ה'** לתנתן שם את הארון, דהיינו שרק מאחרי המחייבת הוא קדוש בקדושת קודש הקודשים, ומקום המחייבת אינו קדוש,

או דילמא, היכי קאמער - או שמא כך אמר הפסוק: **יעדר בטעם הבית מפני מה**. הכנין לתנתן שם את ארון ברית ה', שהפסוק אומר - שהדברי, דהיינו מחייבת עצמה שהיתה בטעם הבית, היא עצמה **'מפני מה'** שייכת לקדושת פנים, דהיינו קדוש הקודשים, שם הוקן המקום להניח את ארון ברית ה'.

שאלת: והרי שני שرك ב5 פסוקים הסתפק יוסף איש הוואל באנשים, אם התייבה שייכת לתחילתת או לסופה

שואלת הגמara: **ומי מספקא ליה** - וכי יוסף איש הוואל הסתפק בעניין זה, **וותניא איסי בן יהודה אומר: חמיש מקראות בתורה אין להן הכרעה** - אין הכרעה בתיבות מסוימות בפסוק לדעת להיכן הן שייכים לתחילת הפסוק או לסופו: [עמדו ב]

א. **שאת** - הלא אם תטיב שאת ואם לא תטיב', האם הפסוק אומר 'אם תטיב שתא'. ואם לא תטיב', כלומר: אם תטיב דרך איזהASA שאא את חטאך ואסלח לך.

או **שהפסוק אומר: אם תטיב. שתא אם לא תטיב**', כלומר: אם לא תטיב דרך אתה תשא את עונך.

ב. **משוקדים** - ארבעה גביים משוקדים כפתורה ופרחה, האם הפסוק אומר: 'ארבעה גביים משוקדים. כפתורה ופרחה', והינו שהגבאים היו משוקדים.

או **שהפסוק אומר 'ארבעה גביים. משוקדים כפתורה ופרחה'**, והינו שהכפתורים והפרחים היו משוקדים.

ג. **מחר** - צא הלם בעמלק מחר אוכני נצב על ראש הגבעה, האם הפסוק אומר: 'צא הלם בעמלק מחר. אנכי נצב על ראש הגבעה', והינו שתילם מחר בעמלק, או **שהפסוק אומר 'צא הלם בעמלק. מחר אוכני נצב על ראש הגבעה'**, והינו תלם בעמלק מיד, ומחר אוכני נצב על ראש הגבעה.

ד. **ארור** - וברצונם עקרו שור ארור אפס כי עז', האם הפסוק אומר: 'וברצונם עקרו שור ארור. אפס כי עז', והינו ששמעון ולוי עקרו שור ארור, שהוא שם בן חמור שהוא מצאצאי של כנען שהיה ארור. או **שהפסוק אומר 'ברצונם עקרו שור. ארור אפס כי עז'**, שהם עקרו שור (שהוא יוסף הצדיק), וממשיך ואומר על שמעון ולוי 'ארור אפס'.

ה. **ויקם** - 'הנְך שוכב עם אבותיך וكم הם הזה זונה', האם הפסוק אומר 'הנְך שוכב עם אבותיך וكم. העם הזה זונה', והיינו שהפסוק רומז לתחיית המתים, שאחרי ישיכוב ימותركום לתחייה. או שהפסוק אומר 'הנְך שוכב עם אבותיך. וكم הזה זונה', שהפסוק אומר שאחרי מות משה, יקום העם זונה שילך אחריה עבודה זהה,

(וחתנייא), הוא יוסף הצדיק, הוא יוסף הבבלי, הוא איש בן יהודה, הוא איש בן גור אריה, הוא איש בן גמליאל, הוא איש בן מנהלאל, ומה שמו איש בן עקיבא שמו, וכיון שישוף איש הצדיק הוא איש בן יהודה, הרי שלשיותו יש ספק רק בפוסקים, וכיitzד למדנו לעיל שישוף איש הצדיק, מסתפק בפסק נוסף, להicken לשיק תיבת המוזכרת בו לתחילת הפסוק או לסופה.

תשובה: בנכאים יש עוד פסוקים שהסתפקו בהם

עונה הגמרא: **בדאורייתא ליכא, ברובאיyi אייכא** - איש בן יהודה דבר על פסוקי התורה שאין בהם הכרע, ולא על פסוקים בנבניה, והפסוק שהבאנו לעיל (לגביו אמה טרकסין) הוא פסק בנבניה.

שאלה: והרי גם בתורה מצינו פסק שרב חסידא הסתפק בו

שואלה הגמרא: **ובדאורייתא ליכא** - ובתורה אין פסוקים נוספים שסתפקו בהם, **ויהא אייכא דכדי רב חסידא**: 'וישלח את נעריך בני ישראל ויעלו עלות קבועים. ויזבחו זבחים שלמים פרים', והיינו שהעלו קרבנות עלוה שהיה קבועים. והשלמים שהעלו היו פרים, **או דילמא** - או שמא, כך קוראים את הפסוק: 'ויעלו עלות קבועים ויזבחו זבחים שלמים פרים', ולפי זה **אידי ואידי** - זה וזה, גם העולות וגם השלמים היו פרים.

תשובה: אכן רב חסידא הסתפק בזו, ולאיש בן יהודה הדבר היה מוכרע

עונה הגמara: **לרב חסידא מספקא ליה** - לרבי חסידא היה ספק בעניין זה, **לאיש בן יהודה פשיטה ליה** - ולאיש בן יהודה לא היה בזו ספק, ולכן הוא אמר שרב חסידא מכרעת אין להם הכרע.

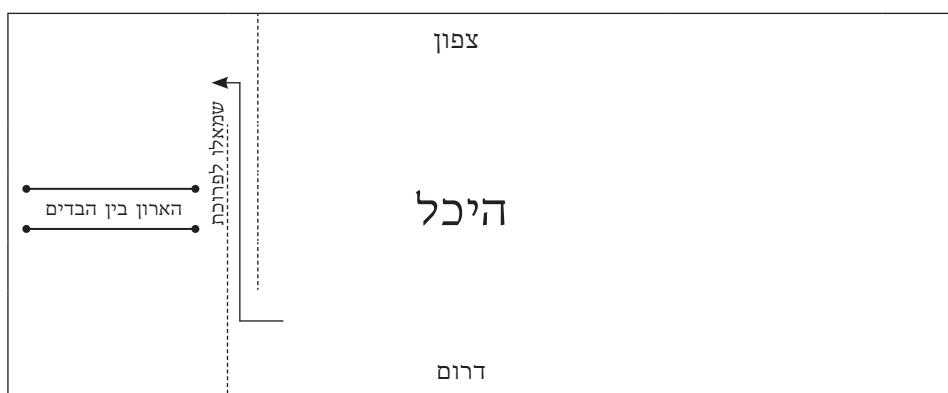
משנה

סדר כניסה הכהן גדול לדורש הקדושים

המשנה ממשיכה לבאר כיצד הכהן גדול נכנס לדורש הקדושים (לפי שיטת חכמים שהייתה פריוטות בין ההיכל לדורש הקדושים), הפרוטת **ה齊ズונה** הייתה **פרופה מן הדרום** - בצד דרום הפרוטת הייתה פתוחה (קצת הפרוטת הדרומי היה מכובץ ומוחבר בקרט של זהב באופן שנוצר כעין 'פתח' קבוע בצד הדרומי), **ופנים מית** - והפרוטת הפנימית הייתה **פרופה מן האפון**,

הכהן גדול נכנס בפרוכת החיצונית בפתח שבצד דרום, והיה **מהלך בינוין** - בין הפרוכות, עד **ש מגיע ל אפסון** - לפתח של הפרוכת הפנימית הצד צפון, הגיע **לאפסון**, ונכנס לתוכו חלל קודש הקדשים, הוקע פניו לדרום, ללכת עד לבין בדי הארון, שהם באמצע חלל קודש הקדשים, **מהלך לשמאלו עם הפרוכת** [שהרי מהלך מצפון לדרום, ונמצא שמאלו לפרוכת], עד **שהוא מגיע לארון**,

הקטורת הקטורת בקודש הקדשים

הגיע **לארון**, נתן את **המתקפה** עם **הגחלים** בין **שני הבדים**, **צבר את הקטרת על גבי גחלים**, **ונתמלא כל הבית כולה עשן**,

ביציאתו מקודש הקדשים הולך לאחורי כשפניו לדרום

יצא ובא לו בדרך בית ניסתו - כשם שנכנס כשפניו לדרום, כך כשיצא היו פניו לדרום, **שהיה הולך לאחוריו**, **ומתפלל תפלה קצירה בבית החיצון** [בהיכל], **ולא היה מאיריך בתפלתו** שלא להבעית את ישראל.

סדר העבודה שהتابאר עד כאן	
טבילה ראשונה - בגדי זהב	תמיד של שחיר, שחיטה וזריקת הדם
קטורת של שחיר	הטבת הנרות
	הקרבת האיברים, חביתין, יין
טבילה שנייה - בגדי לבן (יקרים יותר משל טבילה ר比יעית)	סמיכה ווידיוי על פרו (על חטאינו)
גורל. קשירת 'לשונות'	סמיכה ווידיוי פעם שני על פרו (על חטאינו, חטאינו בניי ביתו, חטאנות הכהנים)
שחיטת הפר, קבלת הדם, הנחתו על הרובד הריביעי שב��יכל	נטילת גחלים במחתה, והנחת המחתה (של הגחלים) על הרובד הריביעי שבזורה
מושciאים לכלהן מחתה עם קטורת, וחופן מלא חופהני קטורת ונונתנה לתוך הכלב	נוטל את מחתת הגחלים (מהרובד הריביעי) ביד ימין. ואת הקטרת בשמאלי
נכנס ל קודש הקדשים, ונונת את המחתה בין הבדים, צבר את הקטורות על הגחלים ומתמן לא הבית עשן, יוצא ומתפלל תפילה קצירה	

גמרא

שאלה: באיזה מקדש מזכיר, אם במקדש ראשון הרי לא הייתה פרוכת, אם במקדש שני הרי לא היה ארון

مبرרת הגמara: **במאי עסקין** - במה אנו עוסקים, באיזה מקדש,

אלילמא - אם תאמר **במקדש ראשון**,

מי הו - וכי היה שם פָרֹוכֶת בין ההיכל ל קודש הקדשים, והרי היה שם כותל (אמה טركסין),

אלא במקדש שני

מי הו - וכי היה שם ארון,

והתניא, **משגננו ארון**, גנזה עמו צנאנת המן, וצלוחית שמן המשחה, ומכלו של אהרן, וشكדים ופרחים, וארגז ששגורו פלשתים דורון לאלהי ישראל, שנאמר זכל הזבח אשר השיבותם לו אשם תשימו בארגנו מצדך [הרוי מוכח שהארגז שפלישתיים שלחו עמד בצד הארון] ושליחתם אותו להלך,

ומי גנוו - וממי גנז את הארון, **יאשִׁיחו גנוו**, מה ראה שגנוו, ראה שכותוב יולך ה' אותו ואת מלך אשר פקדים עליו, עמד וגנוו, שדаг שכיוון שה' אמר לו יולך ה' אותו, שמא כאשר יגלו לבבל גילת הארון עמהם, שאמר, זיאמר לילוים המביבים לכל ישראל הקודושים לה, תנא את ארון הקודש בבית אשר בנה שלמה בן דוד מלך ישראל [ויהי הארון כבר היה שם, ומוכח שהביאור הוא שאמר להם לגנוו], אין לכם משא בכתף, עתה עבדו את ה' אלהיכם ואת עמו ישראל', **ואמר רבי אלעזר: אתה** - מה שאמרנו שצנצנת המן בגנזה עם הארון דבר זה 'בא' (nlmd) בגזירה שווה 'שםה' 'שםה', שבארון כתוב אשר אוعد לך שם, ובצנצנת המן כתוב 'ותן שמה מלא העומר', כשם שהארון נגען בצד הצנצנת המן. **ואתיה** - ומה שאמרנו שהצלוחית בגנזה עם הארון, דבר זה בא בגזירה שווה 'דורות' 'דורות', שבצנצנת המן כתוב 'לשמירת דורותיכם', וככתוב בצלוחית שמן 'משחת קודש יהיה זה גוי', (שם ל). **ואתיה** ומה שאמרנו שמקלו של אהרן נגען, דבר זה בא בגזירה שווה 'משמורת' 'משמורת', שבצנצנת המן כתוב 'לשממורת', ובמקלו של אהרן כתוב 'לשממורת לאות לבני מרי'. **תשובה: מדובר במקדש שני, והכוונה שהגיעה למקום הארון'**

עונה הגمرا: **לעולם** המשנה מדברת על סדר הליכת הכהן גדול בקדש הקדשים **במקדש שני**, ומאי - ומה כוונת המשנה הגיע לארון, הגיע אל מקום ארון.

שואלת הגمرا: **והא קתני נמן את מהחתה?** בין שני הבדיקות, הרי משמע שהיא שם ארון. עונה הגمرا: **אי מא** - תאמר **בין שני הבדיקות** - שהנicha במקום שבו הבדיקות אמרוים להיות, אילו היו.

צבירת הקטורות פנימה או חוצה

שניינו במשנה: **צבר את הקטרת על גבי גחלים**, **תנן** - במשנתינו שנין **יד אמר** [בברייתא לעיל] **צוברה** - שהכהן גדול עושה ערימה של הקטורת, כדי שלא יעלה העשן מיד, [שכאשר הקטורת בעירמה, לוקח זמן עד שהאש נתפסת בכל הקטורת]. **תני חריא** - בברייתא אחת שניינו: **צוברה פנימה שהיא חוצה לו** - הכהן עושה תחילת ערימה בצד הפנימי של מהחתה (סמוך יותר לתוך קודש הקדשים), וכך צובר והולך עד שmagiyar לראש מהחתה הקרוב יותר ליציאה מקודש הקדשים. **ותני אייך** - ובברייתא אחרת שניינו: **צוברה חוצה שהיא פנימה לו** - הכהן עושה תחילת ערימה בצד החיצוני של מהחתה (סמוך יותר לצד היכל), וכך צובר והולך עד שmagiyar לראש מהחתה הקרוב יותר לתוך קודש הקדשים. **אמר אבי: תני היא** - עניין זה הוא מחולקת תנאים.

ואמר אבוי: מסתברא מפנין דאמר: פנימה שהיא חוצאה לו - מתחילה לעשות עריםה מצד הפנימי של המחתה, דתנן, מלפניו אותו זההר (ד"ג נ) שלא מתחילה מפניך [לעשות עריםה הצד שקרוב אליו] (קרוב לצד היכל), **שמא תכוה** - שאם יתחיל לעשות עריםה מצד הקרוב להיכל, וימשיך לצבור מצד הפנימי, יוכל לקבל כויה מהгалים, שמכניס ידיו על גבי הгалים לצBOR קטרות בפנים. ועל כן יתחל תחילה מצד הפנימי, ואחר כך ימשיך מצד החיצוני, וכך לא יוכל לקבל כויה שאיןו מעביר ידיו על הгалים.

פרק חמישי יומי דף נג

יום חמישי כג סיון תשפ"א

שלא מתחל למןיך שמא תכוה [התבאר בדף הקודם].

♦ ♦ ♦

הנחת הקטורת על הגחלים בקדש הקודשים ולא בחוץ

תנו רבנן, נאמר בפסוק: **ונתן את הקטורת על האש לפניהם**, שלא יתכן מבחוין ויבניש - שלא יניח את הקטורת על הגחלים מחוץ לקדש הקודשים, ויכנס עם הקטורת על הגחלים, אלא בקדש הקודשים (לפני ה') יניח את הקטורת על הגחלים, כמפורט בפסק, **להוציא מלון של צדוקין שאומרים יתכן מבחוין ויבניש**.

מאי דריש - מה הצדוקים דורשים, כי בענן אראה על הփורת' - אל יבא לקדש הקודשים כי אם בענן של עשן הקטורת, מלמד **שיתכן מבחוין ויבניש**.

אמרו להם חכמים: והלא כבר נאמר וננתן את הקטורת על האש לפניהם, והיינו שיניח את הקטורת על הגחלים בקדש הקודשים [-לפני ה'].

וממשיכים חכמים ומbara'im: **אם בן מה תלמוד לו אמר וכי בענן אראה על הփורת'**, מלמד **שנותן בה מעלה עשן** - שם עשב שגורם לעשן לעלות זקור כמקל.

ומניין **שנותן בה מעלה עשן**, שנאמר **זכסה ענן הקטורת את הփורת'**, [הגמרה להלן תבאר למה הברייתא מחייבת שוב מקור לכך שנותן בה מעלה עשן].

מסימנת הברייתא: בפסק נאמר לאחר סדר הקטורת: 'ולא ימות', ומכך משמע: **הא לא נתן בה מעלה עשן**, או **שהישיר אחת מכל סמגיה**, חייב הכהן המקטיר מיתה.

שאלת: והרי חיב מיתה מצד שנכנס ביאה ריקנית'

שואלת הגמורה: **למה הוצרכה התורה לומר שהmaktיר קטורת חסירה חייב מיתה, ותיפוך ליה דקא מעיל ביאה ריקנית** - ותוcia ותמלמד זה שהחיב מיתה כיון שנכנס לקדש הקודשים שלא לצורך, שהרי בהקטורה חסירה אינו מקיים מצוות הקטרה, ומפורש בפסק שיש חיוב מיתה בmaktיר קטורת חסירה, ועל כן על הכניסה איינו חייב שאיין חייבים מיתה על השוגג, וחיב על הקטרה שהוא מזיד.

תשובה א': כששוג בביאה והזיד בהקטורה חייב מיתה רק מצד ההקטורה

עונה הגמורה: **אמר רב ששת: הכא במא עסקיןן** - כאן بما מדובר שהחטורה הוצרכה לומר שחיב מיתה על הקטורת הקטורת (ואינו חייב מיתה על הכניסה), **בגון שישג בביאה**, שלא ידע שחביבים מיתה על כניסה לקדש הקודשים שלא לצורך, **והזיד בהקטורה** - שידע שיש מיתה בmaktיר קטורת חסירה, ועל כן על הכניסה איינו חייב שאיין חייבים מיתה על השוגג, וחיב על הקטרה שהוא מזיד.

תשובה ב': כשהכנס והקטיר קטורת שלימה, וגם קטורת חסירה, איינו חייב על הכניסה

רב אשי אמר: אפילו מימה - אפילו אם תאמר שמדובר באופן שהזיד בזו ובזו, גם בכניסה

לקודש הקדשים שלא לצורך, וגם על הקטורת הקטורת, וכגון דעתך שמי הקטורת - וכגון שנכנס, והקטיר שתי הקטורות אחת שלימה ואחת חסירה, ועל כן אמר לא מיחייב, דהא עיל ליה שלימה - על כך שנכנס לקודש הקדשים אינו חייב, שהרי הכנסיס [גם] קטורת שלימה. אבל על אהקטורה מיחייב - הקטורת הוא חייב, דקא מקטר קטורות חסירה - שהרי הקטיר קטורת חסירה.

♦ ♦ ♦

אמר מר - שניינו בבריתות: ומניין שנוטן בה מעלה עשן, תלמוד לומר זכפה', שואלת הגמara: קרא לך - וכי צריך פסוק לפוסוק, הרי כבר למדנו מכבי בענן' שצרכיך מעלה עשן.

תשובה א': מהפסוק לומדים 'עיקר' מעלה עשן

עונה הגמara: אמר רב יוסף: ה כי ק אמר: אין לי אלא עלה' מעלה עשן, שיכול להניח בקטורת עלה' של 'מעלה עשן', אבל עיקר מעלה עשן - שורש של מעלה עשן מניין שגם יכול להשים בקטורת, תלמוד לומר זכפה'.

אמר ליה אבי: וזה איפכא תניא - והרי למדנו להיפך שהשורש יפה מן העlian, דתניא: נתן ביה עיקר (שורש) מעלה עשן, הינה מתmor ועולה במקל, עד שמגיעו לשמי קורה - לקורות השמים, כלומר: לתקרה. פין שהגיעו לשמי קורה, ממשמש ויורד בכותלים. כدرך העשן כשהאיינו יכול לצאת מלמעלה ממשמש ויורד אצל הכתלים, עד שנתמלא הבית עשן, שנאמר זיהבית מלא עשן, הרי שיש מעלה אם משתמש בעיקר' מעלה עשן, ואם כן צריך לומר להיפך שבפשתות הפסוק מדובר על השורש ולא העlian.

נוסח חדש בתשובה א': מהפסוק לומדים 'עליה' מעלה עשן

אלא אמר אבי: ה כי ק אמר: אין לי אלא עיקר מעלה עשן, עלה מעלה עשן, מניין, תלמוד לומר זכפה'.

הצעת תשובה ב': מהפסוק לומדים גם בשילוח ובית עולמים צריך מעלה עשן

רב ששת אמר ביאור אחר לכפילות שנינו ב' פסוקים למד שצרכיך מעלה עשן: אין לי שצורך מעלה עשן אלא [לגבין]akhel موعد שפמבר, אבל לגבי משכן שלילה, ובית עולמים [בבית המקדש], מניין [שצרכיך מעלה עשן], תלמוד לומר זכפה'.

דוחית תשובה ב': לומדים זאת מפסוק אחד

שואלת הגמara: חי מזcken יעשה לאهل موعد השוכן אתם נפקא - דבר זה לומדים מהפסוק יוכן יעשה לאهل موعد וכו', שסבירא בו שביל מקום שאני אשוכן אתם יעשו כך.

תשובה חדשה: מהפסוק לומדים גם בשאר ימות השנה צריך מעלה עשן

עונה הגמara: אלא ה כי ק אמר: אין לי - מהפסוק כי בענן' אין לומדים שצרכיך מעלה עשן

אלא ביום הכהנים, שהרי הפסוק נאמר על עבודת יום הכהנים, אבל **בשאר ימות השנה** מניין [שצריך מעלה עשן]. תלמוד לומר **זבשה**, שכל השנה צריך לחת מעלה עשן.

תשובה ג': מהפסוק לומדים שמעלה עשן מכב

רב אשי אמר: חד - פסוק אחד בא ללמד **למצואה** - שיש מצוה לחת מעלה עשן. **וחדר** - ופסוק אחד מלמד **לעכב** - שאם לא נתן בה מעלה עשן הרי זה מעכב.

תשובה ד': מהפסוק לומדים ענן מיתה אם לא נתן בקטורת מעלה עשן

רבא אמר: חד - פסוק אחד (וכסה ענן הקטורת את הכהנות ולא ימות) **לעונש** - ללמד שאם לא נתן בקטורת מעלה עshan חייב מיתה. **וחדר** - ופסוק אחד (ואל יבא כי בענן) בא **לאזהרה** - ללמד שיש איסור אם לא נתן בה מעלה עשן.

הגמרה מביאה בדברי רבא: **תניא רבי אליעזר אומר: זלא ימות, עונש** [מעלה עשן]. **'כיב בענן אראה'**, אזהרה.

בירור: האם פסוקים אלו נאמרו לפני מיתה בני אהרן ולכון הם מהו

יכול יהיו שניהם [שני פסוקים אלו] **אמורין קודם מיתה בני אהרן**, ונאמר שמתו בעון שלא נתנו 'מעלה עshan' בקטורת.

תלמוד לומר **'אחרי מות שני בני אהרן'**, הרי שציווי זה נאמר אחר מיתתם.

יכול יהיו שניהם [שני פסוקים אלו] **אמורים אחר מיתה שני בני אהרן**,

תלמוד לומר **'כיב בענן אראה על הכהנות'**, **חא ביצה**, אזהרה קודם מיתה - האיסור להקטיר בלבד 'מעלה עונש' נאמר לפני מיתה שני בני אהרן, **ועונש אחר מיתה** - והעונש למקטיר בלבד מעלה עshan נאמר אחר מיתה שני בני אהרן.

שואלת הגמורה: **מאי תלמידא** - מה לומדים מפסוק זה, איך מוכח מהפסוק שהעונש נאמר לאחר מיתה שני בני אהרן.

אמר רבא: אמר קרא 'כיב בענן אראה על הכהנות', **וזדין לא נראה** - ומלשון הפסוק 'כי בענן אראה' משמע שעדין ה' לא נראה על הכהנות, הרי מוכח שפסוק זה נאמר לפני מיתה בני אהרן (שהרי לאחר מיתתם ה' כבר נראה אליהם (כמו שנאמר 'ויצאו ויברכו את העם וירא כבוד ה' אל כל העם').

הטעם שבני אהרן נענסו: שהורו הלכה בפני משה רבן

مبرרתת הגמורה: **ואלא מאי טעם אייננו** - ואלא מה הטעם שבני אהרן נענסו,

מבררתת הגמורה: **בדתניא, רבי אליעזר אומר: לא מתו בני אהרן אלא על שהורו הלכה בפני משה רבן**,

מאי דריש - איזה פסוק הם דרישו (שבו הם הורו הלכה),

בפסוק זה: 'ונתנו בני אהרן הכהן אש על המזבח', אף על פי שהאהל יוצרת מן השם מצוה להביא מן החריות, ואף על פי שהורו כראוי, נענשו שלא נטלו רשות.

המקור שכאשר יצא הולך אחידונית (כשפניו כלפי קודש הקודשים)

שנינו במשנה: יצא ובה לו דרך נסיטה,

مبرרת הגמara: מנא הני מיל' - מנין אלו הדברים,

מבארת הגמara: אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן: אמר קרא עיבא שלמה לבקה אשר בגבעון ירושלים, ויש להקשוט בバイור הפסוק: וכי מה ענן גבעון אצל ירושלים, אם הפסוק בא לומר שלמה המלך בא מירושלים לגבעון היה לפוסק לומר שלמה בא' לבמה אשר בגבעון מירושלים. ואם הפסוק בא לומר שלמה חזר מגבעון לירושלים, היה לפוסק לומר שלמה בא' מהבמה אשר בגבעון לירושלים.

אלא מ קיש יציאתו מגבעון לירושלים - שהליך להקריב את הקרבנות, לבייתו מירושלים, לגבעון - בחזרתו מהקרבנות הקרבנות,

מה ביאתו מירושלים לגבעון [בדרכ הליכתו להקריב את הקרבנות, הינו פניו כלפי במה, בדרך ביאתו - שפנוי האדם למקום שאליו הוא בא,

אף יציאתו מגבעון לירושלים [לאחר הקרבנות הירקון] פניו כלפי במה, בדרך ביאתו, שהליך לאחריו ופנוי היו גם כן כנגד הבמה.

כהנים בעבודתם ולויים בדורכם וישראל בדורם, ותלמידים כשם נפטרים מצדדים פניהם והולכים

וכן כהנים בעבורם, ולויים בדורם, ושראל במעדרן [שהיו 'אנשי מעמד' שהיו שלוחים של ישראל להיות בהקרבת התמיד לעמוד ולשמור על הקורבן (שכתוב 'תשמרו להקריב לי'), בשהן נפטרין [ויצאים מהמקדש], לא היו מחזירין פניהם והולכין [שאו אחוריהם כנגד ההיכל], אלא מצדדין פניהם והולכין - שיצאים לאחוריהם ופניהם ממול ההיכל.

וכן פלמ"ד הנפטר מרבו, לא יחויר פניו וילך, שאז אחוריו כנגד רבו, אלא מצדדין פניו והולך.

כי היא דרכי אלעזר כド הוה מיפטר מיניה דרבי יוחנן - כמו שרבי אלעזר כאשר היה נפטר ויוצא מרבי יוחנן רבו, כド הוה בעי לרבי יוחנן לסגויי - כאשר היה רבי יוחנן מבקש לлечת, הוה גחין קאי לרבי אלעזר אדוכתיה - היה מתכווף רבי אלעזר ועומד על מקומו, עד דהוה מיפשי לרבי יוחנן מיניה - עד שהיה רבי יוחנן מתרחק ורבי אלעזר כבר לא היה רואה אותו,

וכדר הוה בעי לרבי אלעזר לסגויי - וכאשר היה רבי אלעזר מבקש לлечת, הוה קא איזיל לאחוריה - היה רבי אלעזר הולך לאחוריו, עד דמיפשי מיניה דרבי יוחנן - עד שהיה רבי אלעזר מתרחק ורבי יוחנן [רבו] כבר לא היה רואה אותו, ואז היה מחזיר פניו והולך לדרכו.

רבא כド הוה מיפטר מיניה דרב יוסף - רבא כאשר היה נפטר וירצה מרבית יוסף רבו, הוה איזיל לאחוריה עד דמנגנון ברעהיה - היה הולך לאחוריו עד שרגלו הינו נפצעות, ומתוון אסקופטה דרבי רב יוסף דמא - ומפתחי הדלת של רבי יוסף נצבעו בדם. [נמוד ב]

אמרו ליה לר' יוסף (שהיה סומה): **הכפי עבדך רבא** - כך היה נהוג רבא.
אמר ליה: **יהא רעניא דתרום רישך אפולה ברפא** - יהיו רצון שירום ראשך על כל הכרך,
שתהיה ראש הישיבה.

ג' פסיעות בסיום שמונה עשרה, ואחר כך עשית שלום

אמר רבי אלכסנדרי אמר רבי יהושע בן לוי: **המתפלל צריך שיפסייע שלש פסיעות לאחוריו**,
ואחר כך יתן שלום.

לא יחוור אחר הג' פסיעות לאלעד

אמר ליה רב מרדכי: **כיוון שפטע שלש פסיעות לאחוריו, התם איבעיא ליה למקם** - שם הוא
צריך לעמוד [במקום שהפסיעות כולן, ולא לחזור לאלטר].
מ"ש לתלמיד הנפטר מרבו, אם חזר לאלטר דומה לכלב שׁב על קiao, שמי שמקיא וחור
ובולע את קiao מראה שהקיא לריק, וגם כאן אם פושע וחזר מיד מראה שפטע לריק ולא
היה כוונתו לפseau לאחריו בדרך כבוד כיווץ מלפני המלך.

אם לא פסע ג' פסיעות נוח היה אם לא היה מתפלל

תנייא נמי הци, המתפלל צריך שיפסייע שלש פסיעות לאחוריו, ואחר כך יתן שלום.
אם לא עשה כן, נראה כמו שלא בטל רשות להיפטר ולצאת מ לפני המלך, ראוי לו שלא
התפלל - כלומר נוח היה לו אם לא התפלל כלל.

ומשום **שמעייה אמרו**: **שנותן שלום לيمין ואחר כך לשמאלי, שנאמר 'מיימינו אש דת למו'**, הרי
מוחש שימין עדיפה, **ואומר יעפול מצד אלף ורבבה מימיינך**, הימין סובלות הרבה מזיקין,
шибימים נופלים הרבה (10,000) מזיקים, ולא רק אלף, הרי גודלה מעלה.

مبرרת הגמרא: **מאי, ואומר** - למה הגמara מביאה ראייה משתי פסוקים,
մבוארת הגמara: **וכי תימא אורחא דמלתא היא למיטב בימין** - שאם תאמר שאין ראייה
מהפסוק 'מיימינו אש דת למו', שדרך העניין הוא לתת בימין שהימין מוכנת להשתמש
בها, ולכן התורה נתנה בימין, ולא מצד חשיבות הימין, **תא שמע** - لكن הבריות אומरת
בא ותשמע ראייה נוספת: **יעפול מצד אלף ורבבה מימיינך**, הרי מעלה הימין.

נתינת שלום לימין שלו או לשמאלו שלו [שהוא ימינו של הקב"ה שעומד כנדו]

רבא חוויה לאבוי דיהיב שלמאו לימינא ברישא - רבא ראה את אבוי שנותן שלום בסיום
התפילה לצד ימין תחילתה,

אמר ליה רבא לאבוי: **מי סברת לימין דידך** - וכי אתה סובר שצריך לתת תחילת שלום
לצד ימין שלו, **לשמאלו דידך קא אמינא** - לצד שמאל שלו אמרתי שצריך תחילת לתת
שלום, **דחווי** - שהשמאל שלו הוא ימינו של הקדוש ברוך הוא, שהרי המתפלל רואה את
עצמיו כאילו שכינה למול פניו, שנאמר שוויתי ה' לנגיד תמיד, והשמאל של האדם הוא
כנגד ימין של העומד מולו.

ג' פסיעות בכריכה אחת

אמר رب חייא בריה דבר הונא: חזיגא להו לאבוי ורבא דפסעי להו - ראיתי את אבוי ורבא שהיו פושים שלוש פסיעות בכריכה אחת.

◆ ◆ ◆

תפילתו של הכהן גדול

שנינו במסנה: ומתפלל תפללה קצירה בבית החיצון,

MBERET הגדרא: מאי מצלי - מה הוא מתפלל,

רבא בר רב אדא ורבנן בר רב אדא, פורייתו ממשימה דבר אמר - שתיהם אמרו בשם רב: יהי רצון מלפניך ה' אלהינו שתחאה שנה זו גשםמה ושותונה (חמה),

שואלת הגדרא: שותונה מעליותא היא - וכי שנה חמה היא מעלה.

עונה הגדרא: אלא אימא אם שותונה - אלא תאמר אם חמה תהא גשםמה, שבנה חמה ציריך הרבה גשם.

רב אחא בר בא מסיים בה [סביר, שהיה לתפילה זו תוספת], ואמר זאת ממשימה דבר יהודיה, שכך היה הכהן מסוים בתפלתו: לא יעדי עבד שולטן מדיבית יהודיה - לא יעבור השלטון והמלוכה מיהודה, ולא יהיו עמק ישראל אריכין לפרנסזה זה מזוה, ולא תכֶּנס לפניה תפלה עובי ררכימים המתפללים שלא ירדו גשמי.

מספרת הגדרא: רבבי חנינא בן דוסא הוה קא איזיל באורחא - היה הולך בדרך, שדיא מטריא עלייה - ירד גשם עליון, אמר: רבונו של עולם, כל העולם כולם בונחת וחנינה בצדער,

פסק מיטרא - הפסיק הגשם,

כי אתה לביתהה - כאשר בא רב חנינא בן דוסא לבתו, אמר: רבונו של עולם, כל העולם, כולם בצדער וחנינה בונחת,

אתה מיטרא - בא גשם.

אמר رب יוסף: מי אהננא ליה אלותיה דכהן גדול לגבי - מה הוועלה תפילתו של הכהן הגדל לעומת תפילתו של רבבי חנינא בן דוסא.

לא היה מאיר בתפילה

תנו רבנן, מעשה בכהן גדול אחד שהאריך בתפלתו בהיכל, ונמננו אחיו הכהנים ליכנס אחראיו, התהילו הם נכנסין, והוא יוציא.

אמרו לו: מפני מה האריכת בתפלתך.

אמר להם: קשא בעיניכם שהתפללתי עלייכם ועל בית המקדש שלא יחרב.

אמרו לו: אל תהי רגיל לעשوت בן, שהרי שנינו לא היה מאיר בתפלתו, כדי שלא להבעית את ישראל.

משנה

משניטל ארון הניחו את המחתה על אבן השתיה

במשנה הקדמת שניות שכאשר היה ארון היה נותן את המחתה עם הגחלים בין בדי הארון. **משניטל ארון, אבן היתה שם מימות נביים ראשונים** [דור ושמואל], **ושתייה היתה נקראת, גבורה מן הארץ שלש אכבעות, ועלייה היה נותן את המחתה עם הגחלים.**

המשך עבודת יום הכיפורים: הוזת דם הפר בין הבדים

לאחר הקטורת הקטורת, והתפילה הקצרה בהיכל, נטול הכהן גדול את הדם מפני שהיה ממך בו.

נכנס שוב **למקום שנכנס** מוקדם ל קודש הקודשים, ועמד שוב **במקום שעמד** מוקדם, בין הבדים, **והזה מננו** [מדם הפר] **אחד למעלה ושבע למטה.**

ולא היה מתפiouן להזות לא למעלה ולא למטה - לא היה הכהן מתכוון שהדם שמזה יגיע למעלה - חלק העליון של הכפורת, או למטה לחלק התחתון של הכפורת, **אלא** את כל המתנות היה על הקרן, **במצליף** - את המתנה הראשונה נתן במקום רחוק יותר ממנו, ואת המתנות השנייה נתן יותר קרוב אליו, עד שהמתנה השמיינית הייתה הכי סמוכה אליו [ברשיי בזבחים מבאר באופן אחר: אחד למעלה, שכיוון אכבעו כלפי מעלה. ואחת למטה, שכיוון אכבעו כלפי מטה].

וכך היה מונה:

אחד (המתנה העליונה).

אחד (מציר שוב את המתנה העליונה), **ואהבת** (מתנה א' למטה).

אחד (מציר שוב את המתנה העליונה) **ושבעים** (מתנה ב' למטה).

אחד (מציר שוב את המתנה העליונה) **ושלש** (מתנה ג' למטה).

אחד (מציר שוב את המתנה העליונה) **וארבע** (מתנה ד' למטה).

אחד (מציר שוב את המתנה העליונה) **וחמש** (מתנה ה' למטה).

אחד (מציר שוב את המתנה העליונה) **ושמש** (מתנה ו' למטה).

אחד (מציר שוב את המתנה העליונה) **ושבע** (מתנה ז' למטה).

יצא מקודש הקודשים, **והניחו** [את הכלים עם הדם שנשאר] **על פן הזבב שבהיכל,**

שחיטת השער וזואת דמו

הביאו לו את השער [שעליה בגורל כשער לה'], **שחתו, וקבל בمزורק את דמו.**

נכنس [שוב] **למקום שנכנס** מוקדם, דהיינו ל קודש הקודשים, ועמד [שוב] **במקום שעמד** מוקדם,

והזה מננו [מדם השער] **אחד למעלה ושבע למטה,**

וכך היה מונה:

אתה

אתה ואחת

אתה ושפטים וכו'

יא' ואנהו על בן הذهب השני שבחיכל, ולאחר שהניח את הכליל שהוא בו את דם השער, **לקח מהכן הראשון את הכליל שבו היה דם הפה.**

רבי יהוחה אומר: **לא היה שם אלא בן אחד בלבד,** ועל כן נטול תחילת את הכליל שבו היה דם הפה מכאן, ואזיו היה לו מקום להניח את הכליל שבו דם השער, **והניהם דם השער.**

זהאה מדם הפה על הפרוכת

אחר שנטול שוב את הכליל שבו דם הפה, המשיך בסדר העבודה **והזזה ממנה** [מדם הפה על הפרוכת שבגדר הארון מבחוין, [כדכתיב וכן יעשה לאهل מועד],

אתה למעלה ושבע למטה,
ולא היה מתפוזון וכו', וכן היה מונח וכו'.

זהאה מדם השער על הפרוכת

נטול דם השער, והניהם דם הפה, והזזה ממנה [מדם השער] **על הפרוכת שבגדר הארון מבחוין,**
אתה למעלה ושבע למטה וכו'

עירכ דם הפה והשער

עירכה דם הפה לתוכו דם השער - כדכתיב במתנות המזבח ולקח מדם הפה ומדם השער
- מדם שנייהן ייחדיו,

ונתן את המלא בריקון, לאחר שעירב את דם הפה והשער יחד, חזר ומערה את המזורך המלא בדם הפה ובדם השער לתוך הכליל הריק, שכך הם מתערבים זה בזו היטיב

סדר העבודה שהתבאר עד כאן

טבילה ראשונה - בגדי זהב

תמיד של שחור, שחיטה וזריקת הדם

קטורת של שחור

הטבת הנרות

הקרבת האיברים, חביתין, יין

טבילה שנייה - בגדי לבן (יקרים יותר משל טבילה ר比יעית)	
סמייקה ווידיוי על פרו (על חטאינו)	גורל. קשירת 'לשונות'
סמייקה ווידיוי פעם שני על פרו (על חטאינו, חטאינו בני ביתו, חטאות הכהנים)	שחיתת הפר, קבלת הדם, הנחתו על הרובד הריבעי שבהיכל
נטילת גחלים במחתה, והנחתת המחתה (של הגחלים) על הרובד הריבעי שבזורה	מושciאים לכהן מחתה עם קטורת, וחופן מלא חופהני קטורת ונונתנה לתוך הכהן
נטול את מחתת הגחלים (מהרובד הריבעי) ביד ימין. ואת הCEF עם הקטורות בשמאל	יכא, ונטול את דם הפר
נכנס פעם 1 ל קודש הקדשים, נתן את המחתה בין הבדים, צבר את הקטורות על הגחלים ומתמלא הבית עשן, יצא ומחפל חפילה קצחה	נכנס פעם 2 ל קודש הקדשים, והוא את דם הפר (אחד למעלה ושבע למטה)
יצא והניחו על כן הזבב	הביאו לו את השעריר, שחטו וקיבלו דמו
נכנס פעם 3 ל קודש הקדשים, והוא את דם השעריר (אחד למעלה ושבע למטה)	יצא והניחו על הכן
נטול דם הפר, והוא על הפרוכת (אחד למעלה ושבע למטה)	נטול דם השעריר והוא על הפרוכת (אחד למעלה ושבע למטה)
עירה דם הפר לדם השעריר	

♦ ♦ ♦

גמר

משננו לא קתני, אלא משניטל. תנן במאן דאמר ארון גלה ללבול, דתניא, רבוי אליעזר אומר: ארון גלה ללבול, שנאמר ולתשוכת השונה שלח המלך נבוכרנאנצ'ר ויביאו בבל עם כל' חמדת בית ה'. רבוי שמעון בן יוחאי אומר: ארון גלה ללבול, שנאמר לא יותר דבר אמר ה', אלו עשרת הדרבות שבו, רבוי יהודיה (בן לקיש) אומר: ארון במקומו נגענו, שנאמר זיראו ראשית הבדים מן הקדש על פני הדבר ולא יראו החוץ ויהיו שם עד היום הזה. ופליגא דעתא אמר עילא: שאל רבוי מתיא בן חרש את רבוי שמעון בן יוחאי ברומי, וכי מאחר שרבי אליעזר מלמדנו פעם ראשונה ושניה ארון גלה ללבול, ראשונה הוא דאמרן ויביאו בבל עם כל' חמדת בית ה', שנייה מאוי היא, דכתיב זיראו מפת ציון [יתבאר בדף הבא].

פרק חמישי יומה דף נד

יום שישי כד סיון תשפ"א

גמר

דעה א' (רבי אליעזר ודשב"י): ארון גלה לבל

הגמרה מבורת בלשון המשנה, **משנגןו לא קתני, אלא משניתל** - לא שניינו משנגןו הארון, אלא משניתל הארון.

תנן - הרי משנתיבו שנואה **כמאן דאמר ארון גלה לבל**, שהארון לא נגנו אלא 'גלה'.

תניא, רבי אליעזר אומר: **aron gela lebel**, שנאמר ולתשובה השנה שלח המלך נובגדנא צר **ויביאו בבלה עם כל חמדת בית ה'**.

וכן רבי שמואון בן יוחאי אומר: **aron gela lebel**, שנאמר לא יותר דבר אמר ה', אלו עשרה הדרותיו שבו, גם הם לא נותרו אלא גלו.

דעה ב' (רבי יהודה): ארון במקומו נגנו

רבי יהודה (בן לקיש) אומר: **aron b'makomoo negno**, שנאמר זיראו ראש' הבדים מן הקדש על פניו הרביר ולא יראו החזקה ויהיו שם עד היום הזה.

דעת עולא בשיטת רשב": הארון נגנו

ופליגא דעולא - הגמורה מעירה שמה לשנינו בעדות רשב"י שהארון גלה, הוא חולק על דברי עולא, דאמר עולא: **שאל רבוי מתייא בן חרש את רבוי שמואון בן יוחאי ברומי**, וכי מאחר שרבי אליעזר מלמדנו פעמי רשותה ושניתה [משני פסוקים] **aron gela lebel**, כדלהלן:

ראשונה היא דאמרא - הפסוק שאמרנו, **ויביאו בבלה לייחו כין עם כל חמדת בית ה'**, הרי מוכח שהארון גלה.

שניתה מאוי היא, דכתיב **'יצא מפת ציון (ך נך כל הדרכה'**, מאוי כל הדרכה' - 'הדרה' האות ה' והאות ח' מתחלפות, שניים אותיות גרוניות, ודורשים בפסוקiscal ההגר, דהינו הארון, גם יצא וגלה לבל,

ואם כן **אתה** [רשב"י שהינך סובר שהארון נגנו] **מאוי אתה אומר** [מה מקור שיטח שהארון נגנו].

אמר לו רשב"י: **שאני אומר ארון במקומו נגנו**, **שנאמר זיריכו הבדים'** וגו', ובסוף הפסוק שם נאמר זיהיו שם עד היום זהה.

אמר ליה רביה לעולא: **מאי משמע** - ממה שנאמר מפסיק זה שהארון נגנו במקומו.

אמר לו עולא: **דכתיב זיהיו שם עד היום הזה**, הרי שעדיין הארון שם, שהוא גן במקומו.

[שאלה: וכי בכל מקום שכתוב 'עד היום הזה' הינו לעולם, והרי כתוב שבני בניין לא גודשו מירושלים 'עד היום הזה', ושנינו ש52 שנה לא היה איש בירושלים]

שואלת הגمراה: **ובכל היכא דכתיב** - וכי כל מקום שכתוב 'עד היום הזה', לעולם הוא, ובקביה - והרי כתוב: **זאת הבוסי יושב ירושלם לא הורישו בני בניין**, וישב הבוסי את בני בניין **בירושלם עד היום הזה**, כי נמי דלא גלו - וכי גם שם הפירוש שבני בניין לא גלו עד היום הזה,

והתגניא, רבבי יהודה אומר: חמשים ותשעים שנה לא עבר איש ביהודה, שנאמר על הקרים אשא בכוי ונחאי, ועל נאות מדבר קינה, כי נatto מבל איש עובר, ולא שמעו קול מקנה מעוף השמים ועד בהמה נדרו חלכו, בהמה בגימטריא חמישין ותשעים הוא, הרי 52 שנה לא היה איש ביהודה וגם שבט בניין גלו.

ותגניא - וכן מוכח בבריתא נוספת שغالו מיהודה, שכך שנינו: **רבי יוסי אומר: שבע שנים נתקימה גפרית ומלח הארץ ישראל**,

ואמר **רבי יוחנן: מאי טעמא דרבבי יוסי** - מה טumo של רבבי יוסי, **אתיא** - לומדים זאת בגירה שהוא ברית ברית ברית,

כתיב הכא יהגביר ברית לרבים שבוע אחד, את הברית שכתוב במקום אחר, יגבירו האויבים על ישראל שבוע אחד,

וכתיב **התקם גפרית ומלח שארץ ישראל תהה שמה** - גפרית ומלח, התקימה במשך 7 שנים, וכו', **ואמרו על אשר עזבו את ברית ה' אלהי אבותם**,

הרי שהברית הזאת שארץ ישראל תהה שמה - גפרית ומלח, התקימה במשך 7 שנים, וקשה על מה שימושו בפסקוק הראשון שבניין לא גלו כלל מירושלים 'עד היום הזה',

[תשובה: לגבי הארץ כתוב 'שם' ולכנן משמעו שעד היום הזה הארץ גנו ומצא שם. אבל אצל בניין לא כתוב 'שם']

אמר לה: הכא - כאן לגבי הארון כתיב 'שם' - 'ויהיו שם עד היום הזה', ולכנן משמעו שם גנוו והיו שם לעולם, אבל **התקם** - שם לגבי בניין לא כתיב 'שם', ועל כן איןנו אומרים משמעו לעולם.

[שאלה: הרי מצאנו מקום שכתוב 'שם עד היום הזה', ואין לעולם]

שואלת הגمراה: **ובכל היכא דכתיב** - וכל מקום שכתוב 'שם', לעולם הוא, מיתיبي, נאמר בפסוק: **מן בני שמעון, הלכו להר שער ארנשימים חמיש מאות, ופליטה ונעריה ורפה וועזיאל בני ישעি בראשם**, ויכו את שאירית הפליטה לעמלק, וישבו שם עד היום הזה, הרי שנאמר על בני שמעון שהם יושבים שם עד היום הזה,

וכבר עליה סנהדריב מלך אשור ובבל ביל כהארצאות, שערך את כל האומות ממוקם לארצות אחרות, שנאמר 'זאסר גבולות עמים ועתודותיהם שושתי', סנהדריב התפאר שהגלה את העמים ממקום למקומות, ובוז את אוצרותיהם, ואם כן בני שמעון לא נשאו שם לעולם, הרי שאף שכתוב 'שם עד היום הזה', איןו לעולם.

הגמרה לא מישבת קושيا זו, ונשארת בתקופתא.

דעה ג' (חכמים): ארון בלשכת דיר העצים היה גנו.

אמר רב נחמן: תנא, וחכמים אומרים: ארון בלשכת דיר העצים היה גנו.

אמר רב נחמן בר יצחק: אףenan נמי תנינא מעשה בכחן אחד שהיה מתעסך [בטול ושות] בלשכת העצים. וראה רצפה משינה מהברותה - אחת מן הטבלאות של שיש שברצפה הייתה גבואה מחברותיה, והבין שהרימו אותה לאחר שנטרסה שם, ובא והודיע את חבירו, ולא הספיק לגמר את הדבר - לגלוות היכן ראה את הטבלא הגבואה מחברותיה, עד שיצתה בשמשתו, וידעו ביחוד [בברור] שם ארון גנו.

مبرרת הגמורה: מי היה עביד - מה היה עושה כהן זה כשהתעסך בלשכת העצים, מבארת הגמורה: אמר רבי חלבו: מתעסך בקרדומו היה - מתעסך היה בגרזנו (שבו היה בוקע עצים) וכך הרגיש שהיה שם טבלא גבואה מחברותיה.

תנא רבי יeshmuel: שני כהנים בעלי מומין היו מתליעין בעצים (בוקעים עצים להוציא תולעים שהיו בהם, ונשמטה קרדומו של אחד מהם, ופלה שם - אל מקום גניזת הארון, ויצחה אש ואכלתו).

בדי הארון היו דוחקים ובולטים בפרוכת

רב יהודה רמי [הקשה סתרה], כתיב זעיראו ראשוי הבדים,
וכתיב זלא יראו החוצה,

הא פיצד, הבדים היו נראין ואין נראין, שהיו דוחקין ובולטים בפרוכת, ונראין כשני דריasha שבולטין מתחת חלוקה.

הניא נמי הבי, נאמר בפסוק, זעיראו ראשוי הבדים, יכול לא יהוו זין מפקומן, תלמוד לומר זעיראו הבדים, שאף שהיה אסור להוציא את הבדים מהתבעות - מותר להזום בתוך הטבעות, יכול יהו מקרוין בפרוכת ויוציאן הבדים מהפרוכת כדי שייראו, תלמוד לומר זלא יראו החוצה. הא פיצד, דוחקין ובולטים ויוציאן בפרוכת [שאף בבית ראשון שהיה כותל ברוחב אמה בין קודש הקדשים להיכל, היה באמצע הכותל פתח ובו פרוכת, ונראין כשני דריasha, שנאמר צרור המור דודי לי בין שדי אילין].

בעליה לרוגל היו מגללים את הפרוכת ומראים הכרובים לישראל

אמר רב קטינא: בשעה שהיו ישראל עלין לרוגל, מגלין להם את הפרוכת, ומראין להם את הכרובים שהיו מעוררים זה בזו - מדובר זה בזוה, ואחווזין ומהבakin זה את זה,זכר החובק את הנקבה, ואומרים להן: ראו חפתכם לפניה המקום, בחחת זכר ונקבה.

שאלת: הרי יש איסור להראות את הארון והכרובים

כתיב רב חסדא, נאמר בפסוק: זלא יבואו לראות בבלע (מלשון כסוי) את הקדש', ואמר רב

יהוָה אָמַר רְבִבָּ: בְּשַׁעַת הַכְּנֵסֶת כָּלִים לְגַרְתָּק שְׁלָדָם - הפסוק אוסר על הלויים לראות את הארון בשעה שהוא מפרקם את המשכן לפני שנשעו ממקומו, ולא היו נכנסים לשאת את המשכן והכלים עד שאחרן ובניו הכהנים היו מכיסים את הארון בונרטיקון (מכסה עור תחש ובדג תכלת).

הרי שאל לויים נושאי הארון נאסר לראותו, וכי צד הראו את הארון והקרובים על גביו לעולי רגלים.

תשובה: איסור זה היה רק במשכן

עונה הגמara: אמר רב נחמן: מישל כללה כל זמן שהיה בבית אביה [באירוסיה] צנעה מבעה, פיון שפאתה לבית חמיך [שכבר נישאת], אינה צנעה מבעה שקרוביים זה זהה ואין מתבישת ממנו, כך גם איסור זה נהג רק במשכן שישראל במדבר עדיין 'ארוסה' שעדיין לא היו קרוביים לשכינה, אבל במקדש שכבר היו 'בושאה', קרוביים לשכינה, לא נהג איסור זה.

שאלה: הרי גם במקדש נענש כהן שרצה לנלوت מקום גניזת הארון

מתיב רב חנא בר רב קטינא, שניינו במשנה בスキルים: מעשה בכהן אחד שהייתה מתחפע וכיו' בלשכת העצים, וראה רצפה משונה מחברותיה, ובא והודיע את חברו ולא הספיק למגורש את הדבר עד שיצאה נשמהתו, וידעו ביחוד שם ארון גנו - הרי משמע שאל במקדש נאסר לראות את הארון, שהרי כהן זה מת שרצה להודיע לחברו מקום גניזת הארון.

תשובה: מעשה זה היה בבית שני, ואז חזר ונὴג איסור זה שבטלת דרגת חיבתם

אמר ליה רב נחמן: נתגרשה קא אמרת - והרי אתה מדבר על בית שני שהרי הם כאשר שנטגרשה, [שהקב"ה גירשם בחורבן בית ראשון], והרי כיון שהם כאשה שנטגרשה, חזרו לחיותה הראשונה - לתחילה חיבתן, שאינם קרוביים כל כך זה זהה, ועל כן חזר האיסור לראות את הארון.

ביאור המאמר שהוא מגליים הפרוכות ומראים הכרוכים

שניינו לעיל מגליין להן הפרוכות ומראין להן הכרוכים, מבררת הגמara, במאי עסקין - במה מדובר, אי נימא - אם תאמר במקדש ראשון, מי הווי פרוכת - וכי היה שם פרוכת. אלא במקדש שני, מי הווי קרוביים - וכי היה הכרוכים (עשה שלמה אצל הארון מזה ומזה).

ביאור א': במקדש ראשון ובודר בפרוכת שנגנער הפתחים

עונה הגמara: לעוזם במקדש ראשון, ומאי פרוכת, אין הכוונה לפרוכות של קודש הקדשים אלא פרוכת דבבי - לפרוכות של השערים, שהיו בפתח האולם, בפתח ההיכל, ובפתח בית קדרשי הקדשים, ואת פרוכות אלו היה פותחים כדי שהעומדים בעזירה יראו את הכרוכים,

הגמara מביאה את המקור שהיו פרוכות בפתחים,

די אמר רבי זירא אמר רב: שלשה עשר פרוכות היו במקדש [שני],

שבעה, בנגד שבעה שערם [של העזורה]

שְׁתִים, אַחַת לְפָתָחוֹ שֶׁל הַיּוֹלֵד, וְאַחַת לְפָתָחוֹ שֶׁל אָוָלִם,
שְׁתִים בְּדָבֵר - לִפְנֵי קֹדֶשׁ הַקָּדְשִׁים בָּمָקוֹם הַכּוֹתֶל (הַאֲמָה טְרָקְסִין) שֵׁבֶן הַיּוֹלֵד לִקְדָּשׁ
הַקָּדְשִׁים,

וְשְׁתִים בְּגַדְעָן בָּעֵלִיה - וְעוֹד שְׁתִי פְּרוּכּוֹת הָיוּ בְּקָוָמָה הַעֲלִיָּה, שָׁמֶעֶל הַיּוֹלֵד הָיָה קָוָמָה
 שְׁנִיה, וְמַעַל קֹדֶשׁ הַקָּדְשִׁים הָיָה קָוָמָה שְׁנִיה, וּבְינָהָם הָיָה פְּרוּכָת, פְּרוּכָת זוֹ הָיָה מִמּוּקְמָת
 בְּקָוָמָה הַשְׁנִיה כַּנֶּגֶד מָקוֹם הַפְּרוּכָת בְּקָוָמָה הַרְאָשׁוֹна.

ביאור ב': במקרא שני והוא צירוף של כינויים

רב אחא בר יעקב אמר : *לעוֹלָם בְּמִקְדָּשׁ שְׁנִי, וּבָרוּכִים דְּצֻוָּתָה הַוּ קִיְּמִי* - ואף שבבית שני לא
 היו כרובים, מכל מקום מדובר בכרובים שהיו מצוירין בכותל במיני סמלנים, או חוקוקין
 בקרות העץ מלפני מכותלי האבניים, היו קיימים.

דכתיב : *זֶאת כָּל קִיּוֹת הַבַּיִת מִסְבֵּטָה קָלָע* [הקיפו צורות רשות וקליעות] **ברוביים, וְתִמְרוֹת,**
וְפָטוּרִי צִיצִים, וְצָפָה זָהָב מִישָׁר עַל הַמִּחְוֹקָה,
וְקְתִיב יְמַעַר אִישׁ וְלוֹזִוּת,
מַאי יְמַעַר אִישׁ וְלוֹזִוּת,

אמר רבבה בר חיילא : [עמדו ב] **כְּאַישׁ הַמְּעוֹרָה בְּלוֹזִיה שְׁלֹו** - הנדק וחבק באשתו בין זרועותיו.

בשעה שנכנסו גויים להיכל ראו כרוכים זה בזה

אמר ריש : *בָּשָׁעָה שְׁגַבְנָסָו גּוֹיִם לְהַיּוֹלְד רָאוּ בָרוּכִים הַמְּעוֹרָן זֶה בָּזָה* [המצויירים בכותל
 כאמור לעיל], **הוֹצְיאוֹן לְשָׁוֹק** [קילפום מן הכותל],
ואמרו : *יִשְׂרָאֵל הָלֹלו שְׁבָרְכָתָן בְּרָכָה וְקָלְתָן קָלָלה יַעֲסֹקָו בְּדָבְרִים הָלֹלו, מִיד הַזִּילּוֹם* - נהי
ישראל 'זולים' בעיניהם, שנאמר 'כָּל מִכְבָּדִיה הַזִּילּוֹת כִּי רָאוּ עַרְוָתָה',

שנינו במשנה: אבן הייתה שם מימوت נביאים ראשונים, ושתיה הייתה נקראת,
הָנָא, שְׁמַמְנָה הַוְשָׁתָת [התיסיד] **הַעוֹלָם,**

משנתינו כמוון דאמר מצינו נברא העולם

**הנֵּן מִשְׁנְתִינו שִׁמְבּוֹאָר בָּה שְׁהַעוֹלָם הַתִּיסְיד מִאֵן הַשְׁתִּיה הִיא כְּמַאֲן דָּאָמָר 'מִצְיוֹן נִבְרָא
 הַעוֹלָם', צִוּן נִבְרָאת תְּחִילָה, וּסְבִיבָה נִדְבָּקוּ רְגִבִּים עַד סְוף הַעוֹלָם מִכָּל צָה
 דתניתא, **רַבִּי אַלְעָזָר אָוּמָר :** *עוֹלָם מִאַמְצָעָתוֹ נִבְרָא, שנאמר 'בָּאָקָת עַפְרָה לְמוֹצָק וּרְגִבִּים יַדְוֹבָקָו'*,
 מוצק אחד היה לו, ומשם נדבקו רגבים סביבו,**

דעה ב': עולם מהצדדים נברא

רַבִּי יְהוֹשָׁעָ אָוּמָר : *עוֹלָם מִן הַאֲזָדְדִין נִבְרָא*, [ארבע מוצקות היה לו, ונמתה והלך מכל צד
 עד שנבדק באמצעיתו], **שָׁנָאָמָר 'כִּי לְשָׁלָג יָמַר הַיּוֹרֶן, וְגַשְׁמָ, מַטָּר, וְגַשְׁמָ, מַטָּרָות עֲזֹזָו'** - כי

לשלג יאמר תעשה ארץ, ומהיכן הארץ מירידת גשם מים וכדומה מד' צדדים. א. גשם. ב. מטר. ג. גשם. ד. מטרות עוזו, ד' צדדין אלו הורידו והגשימו להעשות הארץ.

דעה ג': אבן יירה הקב"ה כים, ממנו נשחת העולם

רבי יצחק (נפחא) אמר: אבן יירה הקדוש ברוך הוא ביום, ממנו נשחת העולם, שנאמר 'על מה אדרנית הטבעו או מי יירה אבן פגתה',

הגמרה מביאה דעה נוספת שLOBALARTA כedula א': וחכמים אומרים: מציון נברא, שנאמר מזמור לאסף אל אלהים ה' דבר ויקרא ארץ, ואומר - והפסוק שאחר כך נאמר: 'מציון מכלל יופי, ממנו [מציון] מוכל יופיו של עולם.'

הגמרה מביאה ברייתא נוספת: פניה רבי אליעזר הגדול אומר: 'אליה תולדות השמים והארץ בהבראים ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמיים', תולדות שמיים [מאורות וכוכבים], משמי נבראו. תולדות הארץ, הארץ נבראו.

וחכמים אומרים: אלו ולאו מציון נבראו, שנאמר מזמור לאסף אל אלהים ה' דבר ויקרא ארץ ממזרח שמש עד מבויאו, ואומר 'מציון מכלל יופי אלהים הופיע', ממנו מוכל יופיו של עולם.

נטל את הדם מפני שטמරס בו וכו'. מי יכמצליף. מחייב רב יהודה [יתבאר בדף הבא].

פרק חמישי יומה דף נה**שבת קודש כה סיוון תשפ"א**

שנינו במשנה: **גַּטֵּל אֶת הָקֵם מִמְּמָרֵס בּוּ וּכְיֻ',** ולא היה מתכוון להזות לא למעלה ולא למטה אלא כמצלייף. מבררת הגמרא: **מַחְיוִי רֵב יְהוֹדָה** - הראה ר' יהודה (דף נה) **כִּמְנַגְּדָא** - מכמה ברכואה, שמתחילן מן הכתפים ומכה והולך למטה, כך גם ההזאות היה מזה אחית למעלה ויורד ומהזת תחתיהם.

מזה נגדר עובי הכפרות

תָּנָא, **כַּשְׁהוּא מַזָּה,** **אִינוּ מַזָּה עַל הַכְּפֹרוֹת** עצמה, **אֲלֹא כִּנְגֵד עֲוֵבִיה** **שֶׁל כְּפֹרוֹת**, ולא היו הדמים נוגעים בכפרות.

כַּשְׁהוּא מַזָּה אחית למעלה, מצדד גב ידו למיטה, ומהזת כל לפני מעלה. **וְכַשְׁהוּא מַזָּה** השבע למיטה, **מִצְדָּר יָדו** **לִמְעָלָה**, ומהזת כל אחית נמוכה מהראשונה, וכל ההזאות נופלות לארץ, ואינם נוגעים בכפרות.

המקור: כשם שהזאות שלמטה אינו נוגע בכפרות עצמה, כך בהזאה שלמעלה

מן אָהָני מִילִי - מונין אלו הדברים שאין מזה על הכפרה ממש, אמר רב אחא בר יעקב אמר רבי זира: אמר קרא לגבי דם השער: **יְהֹזֵה אָתוּ עַל הַכְּפֹרָת** (הזאות למטה) **וּלְפִנֵּי הַכְּפֹרָת'** (הזאות למיטה),

וקשה: לא אמר למיטה בשער דלא צרייך - לא יאמר הפסוק שצרייך להזות למיטה בשער, שהרי לא צרייך לכתוב זאת בפירוש, דגמור מיטה דפר, שהרי אפשר ללמידה זאת ממה שצרייך להזות למיטה בפר, שכתוב בשער יעשה את דמו כאשר עשה לדם הפר', ואם כן קשה **למה נאמר בשער שצרייך להזות למיטה**,

והסביר בזה הוא: התורה כתבה שיש להזות למיטה בשער, **לְאַקּוֹשִׁי** - כדי להקיש את מה שכתוב שם בפסקוק **'עַל הַכְּפֹרָת'**, דהיינו הזראה שעשוה למעלה, **לְלִפְנֵי הַכְּפֹרָת**, להזאות שעשוה למיטה,

מֵה לְפִנֵּי - כמו שהזראה שלמטה, שעליה נאמר **'לְפִנֵּי הַכְּפֹרָת'**, דלאו על - אינה על הכפרות ממש, **אֲפָגָע** - גם הזראה שלמעלה, שעליה נאמר **'עַל הַכְּפֹרָת'**, דלאו על - אינה על הכפרות ממש.

שאלת: אפשר ללמידה להיפך, כשם שהזאות שלמעלה נוגע בכפרות, כך בהזאה שלמטה

שואלת הגמara: **אֲדָרֶבָה** - אפשר ללמידה להיפך, לא יאמר **לְמַעַלָּה בְּפֶר דָלָא צְרִיךְ** - לא יאמר הפסוק שצרייך להזות בפר למעלה, שהרי לא צרייך לכתוב זאת בפירוש, דגמור ממעלה דשער, שהרי אפשר ללמידה זאת ממה שצרייך להזאות למעלה בשער, ואם כן קשה **למה נאמר בפר שצרייך להזות למעלה**,

והbiasior בזה הוא: **לאקושי** - כדי להזכיר את מה שכתב שם בפסקוק **'לפנ' הכפרת'**, דהיינו ההזאה שעושה למטה, **'על הכפרת'** - להזאות שעושה למיטה, מה **'על'** - על ממש - כמו שהזאה למיטה (שעליה נאמר **'על הכפרת'**) היא ממש על הכפרת, שכן משמעו במה כתוב **'על'**. **אף 'לפנ'** - גם הזאה שלמטה שעלייה נאמר **'לפנ' הכפרת'**, **'על ממש'** - היא ממש על הכפרת,

תשובה: אם אנו אומרים שהיא שכותב בשער למטה שיש להזות בא ללמד גם למיטה אין מזים על הכפרת ממש, מוכן שטמייה שכותוב בפ' למיטה שיש להזות לומדים מכך דרשה אחרת.

עונה הגמרא: **האי Mai** - זה מהו, כלומר: על שאלה זו יש טענה, אי אמרת בשלמא למיטה דשעיר לאקושי - אם אתה אומר שטמייה שנאמר בשער שיש להזות למיטה, הוא למד היישן, שכחם שלמטה אינו ממש **'על'**, כך למיטה אינו ממש **'על'**.

ולפי זה למיטה דפ' - מה שכתוב בפ' שיש להזות למיטה, אינו מיותר, אלא מיבעי ליהLCDתנא דבי רבי אליעזר בן יעקב, דתנא דבי רבי אליעזר בן יעקב: **'על פנ' הכפרת קדמה'**, זה בנה אב כל מקום שנאמר **'פנ'** אינו אלא קידם לשון מוזה.

אלא אי אמרת למיטה דפ' לאקושי - אך אם תאמר שטמייה שכותוב שיש להזות למיטה בפ' הוא בא להזכיר גם למה צריך להיות על הכפרת ממש, אם כן **למטה דשעיר למאי אתה** - מה בא הפסוק ללמד כשאומר שיש להזות בשער למיטה.

♦ ♦ ♦

המקור שיש להזות 7 הזאות למיטה מדם השער: מכך שציריך להזות 7 הזאות למיטה מדם הפ' תנו רבנן 'זהה אותו על הכפרת ולפנ' הכפרת'

למדנו כמה למיטה בשער, אחת, שכן מבואר בפסקוק **'זהה אותו'** - משמע הזאה אחת. אבל למיטה בשער, אין יודע כמה צריך להזות,

הריini דן, נאמרו דמים למיטה בפ' [ציריך להזות 7 פעמים], ונאמרו דמים למיטה בשער [כתוב בתורה שציריך להזות למיטה, אבל לא כתוב כמו], מה למיטה בפ', שבע הזאות, כמפורט בפסקוק. **אף למיטה בשער, שבע הזאות.**

שאלת בידור א': מדוע לא לומדים שציריך להזות הזאה 1 למיטה מדם השער מכך שציריך להזות הזאה 1 למיטה מדם השער

או כלך לדרך זו :

נאמרו דמים למיטה בשער, שיש להזות מדם השער הזאת אחת למיטה, ונאמרו דמים למיטה בשער, שכתוב בתורה שיש להזות מדם השער למיטה, אך לא כתוב כמו,

מה למיטה בשער, צריך להזות הזאה אחת. אף למיטה בשער, צריך להזות הזאה אחת.

תשובה: לומדים למטה (בשער) מלמטה (כפר)

נראה למי דומה, אין מטה ממשה - לומדים הזאות בשער למטה מהזאות בפר למטה שהם 7 הזאות, ואין אין מטה מלמלה - ואין דנים הזאות שעיר למטה מהזאות שעיר מעלה (שהוא הואה 1).

שאלה בידור ב': מודיע לא לומדים שצורך להזות הואה 1 למטה מדם השער מכך שצורך להזות הואה 1 למלילה מדם השער

שואלה הגמרא: אדרבה - יש סברא לומר להיפך, אין גופו מגופו - הזאות השער עצמו מהזאות השער עצמו, ואין אין גופו מעלה מא - ואין לומדים הזאות שעיר ממוקם אחר (מהזאות פר)

תשובה: לומדים מימה שכותוב 'כאשר עשה' שהזאות השער שוות להזות הפר

תלמוד אומר 'ועשה את דמו באשר עשה לדם הפר', שאין תלמוד לומר 'באשר עשה' - לבוארה אין חידוש בתיבות 'כאשר עשה', ומה תלמוד לומר באשר עשה,

שיהיו כל עשיותיו של הזאות דם השער שוות להזאות דם הפר, בשם שלמטה בפר שבע, אך למטה בשער שבע,

♦ ♦ ♦

אחר שביארה הכריתא מקור 7 הזאות למטה בשער, מבארת הכריתא מקור הואה 1 למלילה בפר

למננו מפני למטה בפר ובשער, שבע הזאות,

למלילה בפר אני ידוע מפני,

והרניין דן, נאמרו דמים למלילה בשער, ונאמרו דמים למלילה בפר, מה למלילה בשער אחת, שכך מבואר בפסוק 'זהו אתו' - משמע הואה אחת. אף למלילה בפר, אחת.

שאלה בידור א': מודיע לא לומדים שצורך להזות 7 הזאות למלילה מדם הפר, כמו שצורך להזות 7 הזאות למטה מדם הפר

مبرרת הגמרא: או בלא דרך זו, נאמרו דמים למטה בפר, שצורך להזות 7 פעמים, ונאמרו דמים למלילה בפר, מה למטה בפר שבע, אף למלילה בפר שבע,

תשובה: לומדים למלילה (כפר) מלמטה (בשער)

מבארת הגמרא: נראה למי דומה, אין מטללה בפר, ממלילה בשער, ואין אין מטללה בפר, ממשה בפר.

שאלה בידור ב': מודיע לא לומדים שצורך להזות 7 הזאות למלילה בדם הפר, מכך שצורך להזות 7 הזאות למטה בדם הפר

שואלה הגמרא: אדרבה, יש סבר לומר אין גופו מגופו - הזאות הפר עצמו מהזאות הפר עצמו, ואין אין גופו מעלה מא - ואין דנים הזאות הפר מהזאות השער.

תשובה: לומדים ממה שכתוב 'כאשר עשה' שהזאות הפה והשער שוויים

עונה הגמרא: תלמוד לומר יעשה את דמו כאשר עשה, שאין תלמוד לומר כאשר עשה, ומה תלמוד לומר 'כאשר עשה', שייחיו כל עשיותיו שווות, כשם שלמטה בפרק שבע, אך למטה בשער שבע. וכשם שלמטה בשער אחת, אך למיטה בפרק אחת.

דעה א: אומר 'אחד ושתיים' 'אחד ושלש'

שנינו במסנה: **אחד**, **אחד ואחת**, **אחד ושתיים**,

תנו רבנן, בהזאה שלמעלה מונה: **אחד**,

בזהאה 1 שלמטה מונה: **אחד** (למעלה) **ואחד** (למיטה).

בזהאה 2 שלמטה מונה: **אחד** (למעלה) **ושתיים** (למיטה)

בזהאה 3 שלמטה מונה: **אחד** (למעלה) **ושלוש** (למיטה).

בזהאה 4 שלמטה מונה **אחד** (למעלה) **וארבע** (למיטה).

בזהאה 5 שלמטה מונה **אחד** (למעלה) **וחמש** (למיטה).

בזהאה 6 שלמטה מונה **אחד** (למעלה) **וישש** (למיטה).

בזהאה 7 שלמטה מונה **אחד** (למעלה) **ושבע** (למיטה). **דברי רבי מאיר**.

אחד	הזהאה אחד למעלה
אחד ואחת	הזהאה 1 למטה
אחד ושתיים	הזהאה 2 למטה
אחד ושלש	הזהאה 3 למטה
אחד וארבע	הזהאה 4 למטה
אחד וחמש	הזהאה 5 למטה
אחד ושש	הזהאה 6 למטה
אחד ושבע	הזהאה 7 למטה

דעה ב: אומר 'שתיים ואחת' 'שלש ואחת'

רבי יהונתן אומר: בהזאה שלמעלה מונה: **אחד**.

בזהאה 1 שלמטה מונה: **אחד** (למעלה) **ואחד** (למיטה).

בזהאה 2 שלמטה מונה: **שתיים** (למיטה) **ואחד** (למעלה).

בזהאה 3 שלמטה מונה: **שלש** (למיטה) **ואחד** (למעלה).

בזהאה 4 שלמטה מונה: **ארבע** (למיטה) **ואחד** (למעלה).

בזהאה 5 שלמטה מונה: **חמש** (למיטה) **ואחד** (למעלה).

בזהאה 6 שלמטה מונה: **שש** (למיטה) **ו אחת** (למעלה).

בזהאה 7 שלמטה מונה: **שבע** (למיטה) **ו אחת** (למעלה).

אחד	זהאה אחת למעלה
אחד ואחת	זהאה 1 למיטה
שתים ואחת	זהאה 2 למיטה
שלש ואחת	זהאה 3 למיטה
ארבע ואחת	זהאה 4 למיטה
חמש ואחת	זהאה 5 למיטה
שש ואחת	זהאה 6 למיטה
שבע ואחת	זהאה 7 למיטה

ב' הדרות לא נחלקו, אלא כל אחד אמר לפי מנהג מקומו

ולא פליגי, מר כי אטריה, ומיר כי אטריה, תנא זה אמר כמקומו, ותנאו זה אמר כמקומו, במקומו של רבוי מאיר היו מוננים תחילת את הכלל ואחר כך את הפרט, (כגון עשרים וחת, עשרים ושתיים), הרי שתאות המספר שמוסיפים אומרים בסוף. וכן כאן לרבי מאיר מוננים תחילת 'אחד', ואחר כך את הפרט 'ושתים', או 'ושלש', (שהוא המספר שמוסיפים). ובמקומו של רבוי יהודה מוננים את הפרט תחילת, ואחר כך את הכלל (כגון שתיים ועשרים שלש ועשרים). וכן גם כאן לרבי יהודה מוננים תחילת את הפרט, כגון 'ישתים' או 'ושלש', ואחר כך את הכלל 'אחד'.

טעם א': מוננים הזהאה ראשונה עם כל אחד ואחד, כדי שלא יטעה בהזאות

مبرרתת הגמרא: **דכולי עלמא מיתה** - לכולי עלמא עכ"פ **זהאה ראשונה** צריכה מניין עם כל אחת ואחת - צריך לספר את הזהאה הראשונה שלמעלה, עם כל ההזאות שלמטה, **מאי טעמא** - מה טעם הדבר.

רבי אלעזר אמר: **שלא יטעה בהזאות** - בזמן שהוזור ומצויר את הזהאה שלמעלה, יהיה לו שהות בנתיים לשים לב באיזה מנין אוחז (בהזאות שלמטה) וכך לא יטעה.

טעם ב': למדדים זאת מפסוק

רבי יוחנן אמר: אמר קרא **ו לפניו הփורת יזהה**, שאין תלמוד לומר יזהה, ומה תלמוד לומר יזהה, **לימד על הזהאה ראשונה** **שצריכה** **מנין** **עם כל** **אחד ואחת**, כתוב 'חוכה', למד שהוא מעכב.

נפקא מינה בין הטעמים: לא מנה הזהאה ראשונה עם כל אחד ולא טעה

مبرרתת הגמרא: **מאי בינייהו** - מה הנפקא מינה בין הטעמים.

مبرרתת הגמרא: **איכא בינייהו דלא מנה ולא טעה** - יש נפקא מינה ביניהם, באופן שלא מנה ולא טעה, לפי טעמו של רבי אלעזר כיון שלא טעה אין חיסרונו במוה שלא מנה. ולפי

טעמו של רבי יוחנן יש חסרון במה שלמנה, שהרי לומדים זאת מפסק שבעל אופן צריךelmanות את ההזאה של מעלה יחד עם ההזאות למטה.

◆ ◆ ◆

שנינו במשנה: **יצא והניחו על בן החוב שבחיכל**, [רבי יהודה אומר לא היה שם אלא כן אחד בלבד].

הצעת ביאור [א'] בדעת רבינו יהודה במסכת שקלים שלא היו שופרות ל�ני חובה מהשש תערובות, עפ"י משנתינו שהיה כהיכל כן אחד

תנין הטעם - שנינו בברייתא במסכת שקלים: **רבי יהודה אומר: לא היו שופרות ל�ני חובה לא היה במקדש קופות לתוךיהם מעות למי שעליו כן חובה של זב וזבה ויולדת וכדומה, מפני התערובות**, שמא יתחלפו מעות מקופה זו לקופה אחרת,

مبرרת הגמרא: **מאי מפני התערובות**,

מבארת הגמרא: **אמר רב יוסף: מפני תערובת חובה בגדבה**, שמא יתחלפו מעות חובה בנדבה, ויריב קרבן נדבה מעות שהוקשו לחובה וכן להיפך, והקרבן יפסל, שמעות החובה הם לחטא ולעלוה, והמעות נדבה הם רק לעולה, ומשעי חטא ועלוה שונים, ועל כן אם עושה מעשה קרבן חטא בקרבן שהקדש לעולה או להיפך הקרבן פסול.

אמר ליה אבוי: ונעביד תרי - ונעשה שתי שופרות, **ונכתב עלייוهي דחובה וכי דנדבה** - ונכתב עליהם איזה של חובה ואיזה של נדבה,

עונה הגמרא: **רבי יהודה [עמדו ב] לית ליה כתיבה** - רבינו יהודה לשיטתו שאין לו כתיבה, כלומר: לשיטת רבינו יהודה אין סומכים על כתיבה, כדלהלן:

תנין - שנינו במשנתינו, **רבי יהונתן אומר: לא היה שם אלא כן אחד בלבד**, והנה יש להתבונן: **תרי מי טעם לא** - מה הטעם שלא עשו שתי כתיבות, **משום דמחלפי** - משום שחששו שמא יחלפו ביניהם, ויקחו את הדם של השעריר ויוזו אותו לשם דם הפר [ולכן עשו כן אחד, וכך לא יטעו שלא יניח את דם השעריר עד שיקח את דם הפר], ויש להקשות על כך: **ונעביד תרי, וילכטוב עלייוהי דפר וכי דשעיר** - ונעשה שניים כתיבות, ונכתב עליהם איזה של פר וαιזה של שעריר, **אלא לרבי יהודה לית ליה כתיבה** - אלא רבינו יהודה אין לו כתיבה, כלומר לשיטת רבינו יהודה לא סומכים על כתיבה שמא לא ישם אלא ליבו לעין בכתב, ויש חשש שיחליף בין הכתבים.

דוחיות הביאו: הרי ראיינו מקום אחר שבו יודה לא חושש לאיחולפי

הגמרא דוחה ביאור זה ממשנה אחרת רואים שרבי יהודה סומך על כתיבה ולא חושש שיחליפו: **מיתיבי, שלש עשרה שופרות הי במקדש, והיה כתוב עליין על כל אחד למה הוא מיעוד**, כדלהלן:

א. **תקלין תדקין** - שקלים חדשים.

ב. **ותקלין עתיקין** - שקלים ישנים.

ג. **וקינין**.

ד. וְגֹזְלִי עֲוָלה.

ה. וּעֲצִים.

ו. וְלַבּוּנה.

ז. וְזַהֲבֵל כְּכֹפֶרֶת.

[ח- יג] וְשָׁהָה לְנִדְבָּה,

והמשנה מפרשת:

תקלין חדרין, אלו שקלים של כל שנה ושנה, באדר כל אחד מביא 'شكلים' לקרבנות התמיד, וממי שלא הביאן באדר מביאן כל שנה שריצה, ונונתנם בשופר זה, ומהם מביאים את הקרבנות.

תקלין עתיקון, מי שלא שקל אשקל [בשנה שעברה] ישkol לשנה הבא, והגבירין נותנים אותן לשירי לשכה של אשתקד, שמהן בונים חומת העיר ומנגדותיה.

קינין, הן תורין - ממאות שבוי אין לוקהין אלא תורין.

גֹזְלִי עֲוָלה, חָנָן בְּנֵי יוֹנָה, וּכְוֹלָן עֲוָלוֹת, דְּבָרִי רַבִּי יְהוּדָה

הרי מפורש שלרבי יהודה סומכים על כתיבה ולא חוששים שיחליפו בין השופרות. ואם כך חוזרת השאלה למה לרבי יהודה לא היה שופר לקני חובה.

הצעת ביאור [ב'] לרבי יהודה לא היה שופרות לקני חובה, גיורה משום חטא שמתו בעליה

עונה הגמרא: כי אַתָּא רַב דִּימִי אמר טעם אחר שלרבי יהודה לא היו שופרות לקני חובה אמר במערבה - בארץ ישראל אמרו, גיירה משום חטא שמתו בעליה, החשו שמא אחד מביאי הדמים لكن חובה, ימות, ודמי חטאתו יהיו חטא שמו בעליה, שדין חטא כזו למיתה, והדמים שמיועדים לחטא זו פסולים הם, נמצא שיש בתערובת דמים פסולים, ואי אפשר להשתמש בהם.

דוחית הביאור: הרי אין חוששים שמא מתו הבעלים, שיש חזקת חיים

הגמרא דוחה טעם זה: ומִחְיִשְׁיָנֵן - וכי חוששים שמא הבעלים יموתו, וחתנן השולח חטאתו מדינת חיים, מקריבין אותה בחזקת שהוא קיים.

ביאור חדש: לרבי יהודה לא היה שופרות לקני חובה משום חטא שמתו בעליה ודאי

אלא מבארת הגמרא טעם אחר, החשש הוא: משום חטא שמתו בעליה ודאי, באופן שידעו בודאות שאחד מביאי החטא שמו.

שאלה: אפשר להוציא מהתערובת דמי חטא אחת והשאר יהיו מותרים

שואלת הגמרא: זנבוֹר אַרְבָּעָה זָנוּי, וְנַשְׁדֵּי בְּמִיאָ, וְהַנְּךָ נִשְׁתָּרוֹ - ונוציא ד' זוז שם דמי חטא אחת, מהתערובת, ונשליכם לים, והשאר יהיו מותרים.

תשובה: רבי יהודה סובר שאין ברירה

עונה הגמara: **רבי יהודה לית ליה ברירה** - רבי יהודה סובר שלא סומכים על ברירה, לומר: הדבר מתברר שדים אלו, הם הדמים של זה שמת, וממילא כל התערובת אסורה. **מן אין אילימה מהא דתנן הלוקח יון מבין הפטורים ערב שבת עם חשכה עומד ואומר שני לויגין** **שאני עתיד להפריש חרי הן פטומה** [יתבאר בדף הבא].

יום ראשון כו סיון תשפ"א

פרק חמישי יומא דף נו

הצעת מקור שרכי יהודה ליה ביריה

مبرרת הגمراה: **מן אין** - מבין לנו שרבי יהודה סובר ש'אין ביריה',

איילמא, מהא דתנו - אם תאמר ממה שסבירו: **הלוֹקָח יין מִבֵּין הַפּוֹתִים עֲרֵב שְׁבַת עַם חֶשְׁכָה**, וצריך להפריש מהין תרומות ומעשרות (שהחותמים חסודים שאינם מפרישים תרומות ומעשרות), אלא שהוא טמוך לשבת ואין לו פנאי להפריש ולהוציא את התרומה ומעשרות לכלים, או שמדובר ביום חול ואין לו כלים להפריש לתוכם את התרומות ומעשרות,

אם יש לו לדוגמא חבית יין שיש בה מאה לוג, **עוֹמֶד וְאֹמֶר :** **שְׁנִי לְוָגִין שְׁאָנִי עֲתִיד לְהַפְּרִישׁ הַרְיָה הַן תְּרוּמָה**, ואינו מוציא ומפריש את היין שטרם אלא משאירו בתוך החבית יין]. (שמדהה בינויית היה 1 נס, 50, 21 ממאה). (דף נו)

עֲשָׂרָה שאני עתיד להפריש הרוי היא **מֻעָשָׂר רָאשָׁוֹן**, שמעשר ראשון הוא 10 ממאה (והכוונה ל-8.9, שהרי כבר הפריש 2 לתרומה גדולה, ונשארו לו 98 להפריש מהם).

תְּשִׁיעָה שאני עתיד להפריש, הרוי היא **מֻעָשָׂר שְׁנִי**, שמעשר שני הוא 10 ממאה, ובבר הפריש 10 למעשר ראשון, ונשארו 90, שמעשר שני מהם הוא 9.

ומיחל - מחלל (פודה) את המעשר שני במעטות,

[את התרומה והמעשר אינו מפריש מיד לכלים, כי כאמור מבואר שאין לאפשרות לעשות זאת, ומכל מקום את המעשר שני פודה מיד, שמה שיוכל לתקן צריך לתקן].

ושׁוֹתָה מִיד, ולאחר כך כשהיו לו כלים יוציאה מהתערובת 2 שהם תרומה גדולה 101 הם מעשר ראשון, אף שכעת כאשר הוא שותה מעורב בין תרומה גדולה ומעשר ראשון, מכל מקום אנו סומכים על ביריה, ואומרים שמה שמוסcia עכשו מתברר למפרע זהה התרומה והמעשר שהפריש, **דָּבָר רַבִּי מָאִיר**. (עמך ב]

רַבִּי הַיּוֹדָה וְרַבִּי יוֹסֵי וְרַבִּי שְׁמַעֲזֵן אָוֹסְרֵין, מפני שאין ביריה, ואנו אומרים שאי אפשר לבזר עכשו למפרע מה התרומה ומה המעשר, ונמצא ששתה יין מעורב בו תרומות ומעשרות.

אלמא - הרוי מוכח שרבי יהודה סובר אין ביריה,

דוחית ההצעה: שם הטעם שם יבקע הנוד

הגمرا דוחה את הראיה: **ממא** - ממה מוכח שרבי יהודה סובר שאין ביריה,

דיילמא שאני התחם בדקהני טעמא - אולי שונה שם, כמו ששכנינו טעם העניין, שכן אמרו לו [רבי יהודה ורבי יוסי ורבי שמעון] **לְרַבִּי מָאִיר :** **אַתָּה מוֹדֵה שָׁאַסּוּר לְשִׁתּוֹת מֵין זו שמעורב בו התרומות ומעשרות, שמא יבקע הנוד** (הכל שבו היין), ולא יוכל להפריש את התרומות ומעשרות, **ונמצא שותה טבלים למפרע** - ונמצא ששתה יין טבל שההפרישה לא חלה בו (שהרי אמר 'שני לוגין שאני עתיד להפריש תרומה', ולבסוף לא הפריש).

וְאָמַר לֵאמֹר רַבִּי מַאי: לְכַשְׁיבָּקָע הַנוֹד נָחוֹשׁ לֹזָה, כְּלֹומֶר לֹא חֹשְׁשִׁים 'שְׁמָא יַבָּקָע', שִׁיכּוֹל לְמַסּוֹר אֶת הַחֲבִית לְשֻׁמֶר.

הרי מבואר שאין חששו של רבי יהודה מצד ברירה, אלא מצד שמא יבקע הנוד.

מקור שרבי יהודה ליתליה ברירה

אֵלָא מִבְיאָה הַגָּמָרָה מִקּוֹר חֲדַשׁ שְׁרַבִּי יְהוּדָה סּוּבָר אֵין בְּרִירָה, מְדֻתְנִי אַיו - מִהְבְּרִיטִיא שְׁשִׁנְיוֹן בְּשֵׁם הַתְנָא 'אַיו' ,

דְתַנִי אַיו, רַבִּי יְהוּדָה אָוּמָר: אֵין אָדָם מַתְנָה עַל שְׁנֵי דְבָרִים כְּאֶחָד - אָדָם אַינוּ יִכּוֹל לְהַנִּיחָה שְׁנִי דְבָרִים כְּאֶחָד לְמִזְרָח וְאֶחָד לְמַעַרְבָּן, שִׁבְאוֹו לְמַחְרֵב שְׁנִי חַכְמִים אֶחָד בְּצֵד מִזְרָח וְאֶחָד בְּצֵד מַעַרְבָּן, וְאַינוּ יִדְעַ לְאַיזָה חַכְםָ יַרְצָח לְיַלְךָ, וְאָוּמָר: לְאַיזָה דָרְכָ שְׁאַרְצָה אֶלְךָ לְמַהְרָה, לְפִי שְׁקָנִית עִירּוֹב בֵּין הַשְׁמָשׁוֹת הָיאָ, וְלֹא אָוּמָרִים שְׁלֵפִי מָה שִׁירָצָה בְּשֵׁבֶת מִתְבָּרָר לְמִפְרָעָה שְׁשִׁמְנָה שְׁבִיתָה בְּבֵין הַשְׁמָשׁוֹת.

אֵלָא אָם בְּאַחֲרֵי כָּךְ, וְאַינוּ יִדְעַ אָם יָבוֹא לְמִזְרָח אוֹ לְמַעַרְבָּן, יִכּוֹל לְוֹמֶר אָם בְּאַחֲרֵי כָּךְ לְמִזְרָח, עִירּוֹבָו לְמַעַרְבָּן, שַׁהְוָא מַתְנָה רַק עַל דָבָר אֶחָד. אֶבְלָל לְכָאן וְלְכָאן לְאַשְׁהָוָא מַתְנָה עַל שְׁתִי דְבָרִים,

וְתַחֲווֹן בָּה - וְעַסְקָנוּ בְבִיאָור בְּרִיטִיא זו: מַאי שְׁנָא לְכָאן וְלְכָאן דָלָא - מָה שְׁוֹנָה כְּשַׁמְתָנָה עַל שְׁתִי צְדִים שְׁאַנוּ יִדְעַ אָם יַרְצָח לְלַכְתָ לְחַכְמָ זֶה אָוּ לְחַכְמָ זֶה, דָאַין בְּרִירָה.

וְמָה שְׁוֹנָה לְמִזְרָח וּמַעַרְבָ נָמִי, גַם צָרִיךְ לְהִוָּת הַדִּין שֶׁלְאָהָיָה עִירּוֹב, שְׁהָרִי אַיִן בְּרִירָה, שְׁהָרִי יִתְכַן שָׁאָף הַחַכָּם לֹא יִדְעַ מַאַיזָה צֶד יַלְךָ, וּמִמְילָא בְּבֵין הַשְׁמָשׁוֹת אַיִן הַדָּבָר בְּרוּר, וְצָרִיךְ בִּירוּר לְמִפְרָעָה.

וְאָמַר רַבִּי יְהִינָן: כְּשִׁפְכָר בְּאַחֲרֵי כָּךְ בֵּין הַשְׁמָשׁוֹת, אֵלָא שְׁהַמְעָרָב אַינוּ יִדְעַ בְּאַיזָה צֶד בָּא, וְלֹכֶן יִכּוֹל לְוֹמֶר שְׁקָנָה עִירּוֹב לְאַוְתָה הָרוֹחַ שְׁהַחַכָּם בָּא, וְלֹזָה אַיִן צָרִיךְ בְּרִירָה שְׁהַדָּבָר מִבּוּרָה אַלְכָאן אַיִן יִדְעַ בְּאַיזָה צֶד הַחַכָּם.

הרי מוכח של רבבי יהודה אין ברירה, ולכן לא היה שופר לקני חובה כי אם ימותה אחד מבuali המעות לא יוכל להוציא מעות ולברר דמי מעות אחת ולומר שהם דמי המת ושאר המעות יהיו מותרים.

שאלת הגמara: והשְׁתָא דְאָמְרֵין לְרַבִּי יְהוּדָה אֵין בְּרִירָה, כִּמְבוֹאָר לְעַל

בשיטת רביה, אם כן קשה: יוֹם הַכְּפָרָוִים נָמִי - גם לגבי יום ה'כיפורים' למה היה כן אחד, נְעֹבֵיד תְּרֵי, וְנְכַתּוֹב עַלְיָהו - נעשה שנים ונכתבו עליהם, כמו שמצוינו שרבי יהודה סומך על כתיבה (לענין שהיו י"ג שופרות, ורביה יהודה לא חשש שהם יתערבו זה זהה).

תשובות: לבני יומם כיפור חשש שהכהן גדול משום חולשתו לא יבחן בימה שכותב

עונה הגמara: מִשּׁוּם חֹלֶשׁ אֶת כְּהֵן גָדוֹל לֹא אָדוֹתָה - משום חולשת הכהן גדול לא ניתן אל ליבו לשים לב מה שכתוב,

הגמרה מוכיחה כתירוץ זה: **דָא לֹא תִימָא הַכִּי בֶּלָא בְּתִיבָה גַּמֵּי הָאִי נְפִישׁ וְהָאִי זּוֹטֵר** - שאם לא תאמר כך, הרי بلا כתיבה גם כן הכהן יכול להבחן בין הכלים שבו נמצא דם הפר ולבין הכלים שבו נמצא דם השער, שהרי דם הפר מרובה, ודעת השער מועט (שהשער קטן יותר).

וְכִי תִימָא לֹא מִקְבֵּיל לִיה כוֹלְיה - ואם תאמר שהכהן לא מבחין בזה כיון שהוא לא קיבל את כל הדם, (ונמצא שיש לו בכלים פר ודם שעריר באותה כמות), **וְהָאָמֵר רְבִי יְהוּדָה**: **הַשׁוֹעֲתָת צְרִיךְ שִׁיקְבֵּל אֶת כָּל דָמוֹ שֶׁל פָר**, **שֶׁנְאָמֵר יְזָאת בְּלָד הַפָּר יְשֻׁפּוֹת אֶל יְסֻוד הַמּוֹבֵחַ**, נמצא שודאי מקבל את כל הדם, יוכל להבחן לפי הכמות איזה דם של הפר ואיזה של שער,

וְכִי תִימָא דִילָמָא מִשְׂתְּפֵךְ מִינִיה - ואם תאמר שהחassoc שהוא ישפך ממנו, ונמצא דם הפר ודם השער באותה כמות, וכך **לִכְוּעַ** חחשו-sama הדמים יתחלפו, והרי **הָאִי חִינָר וְהָאִי סּוֹמֵק** - דם זה, (של השער) חיור, ודם זה (דם הפר) אדום יותר, ואם כן יכול להבחן מה ששל פר ומה של השער,

אֵלָא מִשּׁוּם חֹלְשָׁא דְכָהֵן גָדוֹל לֹא אָדַעְתִּיה - אלא הטעם שאעפ"כ חשש רבוי יהודה שמא הנקנים יתחלפו, שמשום חולשתו של הכהן גדול שמא לא יבחן ויערב בין הדמים, **הַכָּא גַּמֵּי מִשּׁוּם חֹלְשָׁא דְכָהֵן גָדוֹל לֹא אָדַעְתִּיה** - כאן גם, בשאלתך למה לא סומכים על כתיבה לעשות שתי כנים, התשובה היא: שחוושים-sama משום חולשתו של הכהן גדול הוא לא יבחן גם בכיתה ויערב בין הנקנים.

נוסח סדר העבודה ביום הכהנים הכרכני או רבבי יהודה

הַהְוָא דְגַתִּית קְמִיה דְרָבָא - היה חזון שרד לפני התיבה לפני רבא, אמר בנוסח סדר העבודה: **צֵא וְהַגִּיחוּ עַל פָנֵינוּ שְׁנֵי שְׁבָחִיכָל, נְטַל דָם הַפָּר וְהַנִּיחַ דָם הַשּׁעֵיר.**

אמַר לְיה רְבָא: חֲרָא בָּרְבָּן - דבר אחד אתה אומר כשיטת רבנן ששהיה שני כנים, וחרדא **כְּרָבֵי יְהוּדָה** - ודבר אחד אתה אומר כשיטת רבוי יהודה שאתה אומר קודם קודם נטל דם הפר (מהכן הראשון) והניח דם השער (על הcken הראשון), שבגלל שהוא שם כן אחד היה צריך ליטול את דם הפר לפני שמניח את דם השער.

עונה הגמורה: **אִימָא** - כך תאמר בנוסח שאמר: **הַנִּיחַ דָם הַשּׁעֵיר וּנְטַל דָם הַפָּר**, שהוא אכן כשיטת רבנן שהיא שם שני כנים, יוכל להניח תחילת את דם השער על אחד, וליטול את דם השער מהcken השני.

והזה ממנו על הפרק כתוב **בְּנֵגֶד אָרוֹן מִבְחִזֵּז**. **תָנוּ רָבָנָן, יְכוּן יַעֲשֵׂה לְאַחֲלָל מוֹעֵד**, מה תלמודו לזרmr, בשם שמצוה לבני לפניהם, כך מזוה בהיכל, מה לבני לפניהם אחת למעלה ושבע למטה מדם הפר, כך מזוה בהיכל, וכשם שפלפני לפניהם, אחת למעלה ושבע למטה מדם השער כך מזוה בהיכל. השוכן אתם בטוח טומאתם אפילו בשעת שחון טמאים שכינה עליהם. אמר ליה ההוא צדוקי לרבי חנינא [יבואר בדף הבא].

מהדורה זו מתייחדת בהגשת דברי הגמרא באופן שהלומד מקבל באופן ברור את ה"צורתא דشمעתתא", נושא הסוגיא, השיטות והraiות.

בסיום הלימוד הסוגיא ברורה לפני הלומד, מסוכמת במוחו ובליבו.

הביאור עורך באופן שהלומד "לומד" את הסוגיא ובכך קונה קניין בדף.

הכוורות לפני כל נושא והקיטוע לכל סוגיא מהווים תוספת בהירות כמאמר חז"ל "לייתן רוח בין פרשה לפרשיה".

מעלות אלו יחד עם חידשות ההגשה והאותיות המאיירות הם האבן השואבת לומדים חדשים אם ישנים לחיבור העמוק עם מהדורה זו.

להנצחת המהדורה, מסכת או חוברת 0533129507
a0533129507@gmail.com

בס"ד

ניתן לשמע שיעור 7 דפים [בשיעור אחד]
במס' 036171111 - קול הלשון
ולבקיש 0700-7*

9771565598004